

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE FYSIEKE LEEFOMGEVING DORDRECHT D.D 9 FEBRUARI 2020

Voorzitter: mevr. Klein-Hendriks
Commissiegriffier: dhr. Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van der Berg (PvdA)
Dhr. Bosuguy (D66)
Dhr. Chapel (CDA)
Dhr. Hartog (PVV)
Dhr. Jansen (PvdA)
Mevr. Klein-Hendriks (ChristenUnie-SGP)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Loekemeijer (D66)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Soy (Beter Voor Dordt)
Mevr. Stevens (PvdA)
Dhr. Stolk (VSP)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (CU/SGP)
Dhr. Tutupoly (Beter Voor Dordt)
Portefeuillehouders: wethouder P. Sleeking, wethouder R. van der Linden

Opening

1. Gesprek over duurzame opwek van energie met zon en wind langs de A16 (als onderdeel van de 2e participatieronde RES 1.0)

De voorzitter: Goedenavond, ja, het is 8 uur. En laten we beginnen met deze participatieronde in het kader van de duurzame opwek van energie in de Drechtsteden, en dan specifiek voor de raadsleden van Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht. Van harte welkom aan ieder raadsleden, mensen van de gemeente, mensen van het regieteam van de Drechtsteden. Laten we beginnen met onze presentatie met de avond. Het is een digitale bijeenkomst en daar hebben we wat spelregels voor nodig. Graag camera aan, de microfoon in principe gesloten. En als u wil spreken, dan kunt u een hand opsteken. Er zit een functie een handje opsteken en dan kunnen we het woord geven indien nodig. In Teams heb je een chatfunctie en we hebben korte pauzes van de overgangen van het plenaire deel naar de gesprekken in de deelgroepen per gemeente. We werken met deze participatie met Menti, en dat is de volgende sheet, daar gaan we even Menti inregelen zodat iedereen er mee kan werken. Menti is een stuk software om de inbreng van u in zo'n grote groep te kunnen borgen. Elien, kan jij ons even helpen?

Mevrouw ...: Ja, daar ben ik dan. Nou, aan iedereen de vraag om naar www.menti.com te gaan. Dat kan op de tablet, de computer of uw mobiel. En als u dat gedaan heeft, dan ga ik nu naar de volgende sheet. Bovenaan deze sheet staat een code, als u die intoetst dan krijgt u automatisch de vraag die nu op het scherm staat en kunt u uw reactie geven.

De voorzitter: Ja. En om gewoon te kijken wat er dan gebeurt. Graag, vul hem maar in. Het logo, de kleur van het logo van uw partij. En dan iedere partij heeft wel een logo, groen wordt er veel ingevuld, dan wordt dat groter. Oranje komt erbij, rood, zwart zie ik, ik denk dat dat het is. Blauw, we hebben oranje. Nou, u ziet daar komt input. En hoe meer het ingevuld wordt, hoe groter het wordt. En zo heb je met Menti allerlei vormen om de inbreng te leveren. We zijn met 42 mensen, dus we moeten even kijken of iedereen zover is, dat het loopt. We hebben nu 16 stemmers. Even zorgen dat iedereen de code heeft, die staat bovenaan de sheet. Www.menti.com. En dan even een kleur erbij verzinnen. Oké. We gaan verderop gaan we nog weer verder werken met Menti, dus dan komt hetzelfde weer terug en dan kunt u nog een keertje weer verder. Ik stel voor naar de volgende slide. Dat is het programma voor vanavond. In afstemming met het regieteam Drechtsteden hebben we een plenair deel van 8 uur tot kwart voor 9. En daarna een vervolg in de deelgroepen. Plenair zijn de dingen die voor alle gemeenten hetzelfde zijn, waaronder de participatierondes voor restructies en wat het proces is van de participatie. Specifiek per gemeente zijn de drie zoekgebieden in de Drechtsteden. En daar hebben we dus per gemeente straks het gesprek over. En dan is het vanavond bij Dordrecht het zoekgebied A16 en bij Sliedrecht en Hardinxveld het zoekgebied A15. En dan komen we daarna terug voor een plenaire afsluiting en vooruitkijk naar de derde ronde van de participatie. Volgende alstublieft. Bij veel mensen is dan ook van welke onderwerpen van de agenda verwachtte u? En als u dit nou zo ziet, zijn er onderwerpen die u mist? Kunt u in Menti een paar onderwerpen intypen als u dingen mist. Dus dat is gewoon even om te checken of we aan uw verwachtingen voldoen. Het onderwerp kernenergie, of we dat moeten bespreken. Ja. Zijn er andere onderwerpen die missen? Ja, ik zie het. Wat doen de buurgemeenten al? Ja. Alternatieven voor wind en zon, waterkracht, dat zijn de alternatieven. Ja, ik zie het. Ja, participatie. De participatieaanpak, dat wordt toegelicht. Waterstof en kernenergie, ja. Bijdragen aan wind op zee, windmolens. Inwonersacceptatie. Inwonersacceptatie, daar kunnen we in de gesprekken ook wel een toelichting op geven. We hebben natuurlijk al participatierondes gehad met de burgers, dus daar kunnen we op ingaan. Het punt van kernenergie, dat zit niet in de opdracht voor het uitzoeken van duurzame opwek in het gebied van de Drechtsteden. Maar ik snap dat dat voor u een onderwerp is. Zijn er nog nieuwe stemmers, nieuwe onderwerpen? Dank u wel. Ik denk dat we nu naar de volgende slide gaan. Het punt van die alternatieven, ik hoop dat Joey daar ook een kort woord ook aan kan wijden. Ik wil graag het woord geven aan Joy Reedijk, programmamanager van Drechtsteden, om deze toelichting ook te geven. Joey.

De heer Reedijk: Ja, dank je wel, Kees. En goedenavond allemaal. We doen meestal op deze avonden laten we mij ook nog even aan het woord om even een bekend gezicht te tonen en nog even een beetje duiding te geven op het gesprek dat wij vanavond gaan voeren. Mijn naam is dus Joey Reedijk, programmamanager van de energietransitie in de Drechtsteden, voor degenen die mij niet kennen. Mag ik de volgende slide alsjeblieft? Nu zijn er zojuist al een aantal zaken genoemd waar u het over wil hebben, maar wij hebben

vandaag een heel gericht doel waar we het met u over willen hebben. En ik zal dat gerichte doel van vandaag, dat zal ik aan de hand van een aantal slides eventjes duiden. En dan neem ik u even mee terug naar het proces wat wij al hebben gelopen met elkaar. En als ik af en toe een beetje naar rechts kijk, dan is dat omdat ik afgeleid word door mijn dochtertje van 3, die een beetje bang is dat sloddervos vanavond langskomt. Dus ze is een beetje in paniek, maar dat moet ze vanavond dan even zelf oplossen. Onze tocht die wij al hebben doorlopen. Wij hebben natuurlijk vorig jaar hebben wij al gewerkt aan het concept regionale energiestrategie. En dat had ik u toen ook verteld, dat had eigenlijk twee grote opgaven in zich. Namelijk de eerste opgave dat is dat de 30 energieregio's in Nederland samen 35 terra wattuur aan grootschalige duurzame energie op moeten wekken. En de tweede opgave, dat is die warmtetransitie. Dat is de opgave om toe te werken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Nu hebben wij met betrekking tot die eerste opgave, namelijk die opgave waarin wij samen 35 terra wattuur grootschalige energie op moeten wekken, hebben wij in de concept RES een strategie bepaald, zou je kunnen zeggen, en een bod ingediend. Die strategie, die bestaat uit het maximaal inzetten op zon op daken. Dus alle geschikte daken, daar willen wij het liefst zo veel mogelijk zonnepanelen op zien in de komende jaren. Daarnaast willen wij zon realiseren in restructies. En ook, omdat we het daarmee nog niet redden, wilden wij nog verkennen in de drie zoekgebieden, de A15, de A16 en Kijfhoek, of dat wij ook zonneparken en windmolens konden realiseren. Maar daar hebben wij wel een heel duidelijk onderscheid in gemaakt in de concept RES. En dat is de volgende slide, Elien. Ook nog even voor u in herinnering, in die concept RES hebben wij onderscheid gemaakt tussen een bod van grootschalige opwek. En daarbij hebben wij gezegd dat wij het bod van in totaal 0,66 petajoule in ieder geval willen halen. En dat bod van 0,66 petajoule kunnen wij ook halen door zon op dak, zon in restructie en door de energietrajecten die reeds zijn gerealiseerd en die wij ook mee mogen tellen. Dat is het bod, 0,66. En daarnaast hebben wij gezegd: wij hebben een ambitie van 0,84 petajoule. En om die ambitie te realiseren hebben wij die opwek in de zoekgebieden nodig. Maar van die ambitie hebben we in de concept RES heel nadrukkelijk gezegd: willen we in dit proces ontdekken hoe groot dat aandeel exact wordt. Dus dat die ambitie die kan uitkomen op nul, op 0,84 en op alles daar tussenin. Dus dat is echt nog afhankelijk van het participatietraject, dat participatief ontwerpend onderzoek, zoals we dat zo mooi hebben genoemd, waar we nu middenin zitten. Dan nog even de volgende slide en dan ben ik bijna aan het einde van mijn verhaal. En dat is ook meteen het doel van vanavond. Dus ik heb een aantal onderwerpen voorbij zien komen, geothermie in Sliedrecht en de voortgang daarvan. Dat zijn vanavond even geen gespreksonderwerpen. Het doel van vanavond is om met u in gesprek te gaan over die zoekgebieden. En dan de A15 en de A16 vanavond, en daar met u dus in gesprek gaan: wat vindt u daar belangrijk met betrekking tot die grootschalige opwek? Maar dat gaan de mensen van Royal Gaskoning, die wij voor dit proces hebben ingehuurd, gaan ons daarin begeleiden. Het gesprek vanavond zal gevoerd gaan worden aan de hand van discussiebeelden. Dus er worden plaatjes getoond, die plaatjes hebben verder geen waarde, behalve dat die bedoeld zijn om met u het gesprek te initiëren. Dus dat is even een belangrijk punt om te benadrukken nu alvast, dat zal nog een aantal keren worden herhaald. Maar de beelden die u ziet zijn sec discussiebeelden en zijn enkel bedoeld om het gesprek op gang te brengen. Dat is 1. Het tweede punt, die pak ik er even bij omdat ik net, de vraag was ook: wat doen de buurgemeenten al? Wat de buurgemeenten doen, daar zal ook inzicht in worden gegeven in het gesprek vanavond. Dus dat nemen de mensen van Royal

Gaskoning mee. Een ander belangrijk punt wat ik nog eventjes wil benadrukken is dat het gesprek vanavond, en ook het bod wat uiteindelijk wordt opgenomen in de RES 1.0, heeft betrekking op 2030. De energietransitie naar energieneutraal loopt echter door tot 2050. Dus ook na 2030 moet er nog meer gebeuren. Waarom sta ik daar even bij stil? Omdat ik zojuist ook zag dat u het ook wil hebben over kernenergie. Kernenergie is met de horizon op 2030 geen onderwerp wat zoden aan de dijk zet. Tot 2030 zullen we het echt moeten hebben van zonnepanelen en windmolens, noodzakelijk, en geothermie is natuurlijk ook een mooi energiebron, maar kerncentrales kunnen niet voor 2030 worden gerealiseerd. En zullen daarom noodzakelijk worden verkend voor na 2030. Dus dat is wel belangrijk dat het gesprek nu gaat over duurzame opwek op de in energieland redelijk korte termijn, namelijk horizon 2030. Ik zit nog even te kijken naar mijn lijstje, of dat ik dan nog dingen heb gemist. Volgens mij niet. Ik zie wel een vraag hier van Paul. Zullen we die maar gewoon even doen? Paul, zet je microfoon maar open. En Nina, wil jij eventjes zorgen dat Paul even zijn microfoon open kan zetten?

Mevrouw ...: Hij kan nu zijn microfoon openzetten.

De voorzitter: Paul, je kan nu als het goed is je microfoon van dempen afhalen.

De heer Tiebosch: Ik was nog aan het praten, dat zag je aan mij lippen waarschijnlijk. Goedenavond allemaal, hallo. Big brother is watching me, dat zei ik net. Heel duidelijk. Joey, dank je wel. Een vraag wat betreft kernenergie. Kerncentrale gaat 40 tot 60 jaar mee. Waarom is het nu dan geen tijd om daar nu ook al mee bezig te zijn?

De heer Reedijk: Paul, ik ga deze vraag beantwoorden, maar dan stel ik wel voor dat we daarna snel doorgaan naar het programma. Omdat we het over die zoekgebieden willen hebben. Maar waarom ik dat zeg is: wij moeten, dat is die opgave waar die 30 energieregio's voor staan, wij moeten die 35 terra wattuur voor 2030 opwekken. Omdat we weten dat er voor 2030 geen kerncentrale zal staan, is dat nu eventjes geen oplossing. Dus wel iets wat we meenemen, wat ik ook eerder heb verteld, dat nemen we ook mee in de actualisatie van de strategie naarmate die vordert. Maar nu niet iets wat een oplossing biedt voor die 35. Dus vandaar dat we het nu echt even moeten hebben over die ambitie, windmolens en een zonnepark. Yes?

De heer Tiebosch: Helder, dank je.

De heer Reedijk: Dank je wel, Paul, voor je vraag. Kees, aan jou het woord.

De voorzitter: Ja, dank je wel voor de toelichting en het beantwoorden van deze kernenergievraag. Dat vind ik vanuit onze opdracht is dat een lastige. Maar onze opdracht is ook voor de zoekgebieden en voor restruimtes een participatief onderzoek. Elien, volgende graag. En ons onderzoek hebben wij vormgegeven in drie fasen. En dat is een fase voor de kerst, luisteren en vormgeven, een gesprek voeren, wat is de lokale kennis van de drie gebieden, waar moeten we rekening mee houden, wat is belangrijk. Daar geven we straks in de verschillende groepen per gemeente een terugkoppeling van wat we voor bij de zoekgebieden hebben opgehaald. Tweede fase, en daar zitten we nu middenin, is 25 januari tot en met 14 februari. Met schetsen en scenario's, discussiebeelden is dat, toetsen vertalen naar criteria op basis van de lokale kennis. Wat kan, wat kan niet? Waar moeten we rekening mee houden? Op welke manier past het

wel en past het niet? Fase 3 is daarna keuzes maken voor locaties van restruimtes en voor de criteria die gelden in zoekgebieden. We zitten nu in fase 2 en ook in fase 3 komen we nog een keertje bij raadsleden terug voor een vergelijkbaar gesprek als vandaag. Volgende, alstublieft. Onze participatieaanpak is gericht op diverse doelgroepen. Iedereen heeft zo zijn eigen belang en zijn eigen vorm van gesprek nodig. Allereerst natuurlijk de burgers, belangenorganisaties, initiatiefnemers, netbeheerders. We hebben gesproken met grondeigenaren, 1 op 1 met gebiedsbeheerders en onze overheden, de mensen die beslissen over deze RES 1.0, en ook met volksvertegenwoordigers die het besluit toetsen en bekrachtigen. En we hebben de verschillende werkvormen daarbij. Jammer genoeg allemaal online, maar daar moeten we het mee doen. Een belangrijk onderdeel nog in de participatie is een doorlopende enquête en discussies op het platform Drechtstedenenergie.nl. Volgende graag alstublieft. In de tweede participatieronde gaat het over koppelen resultaten terug van de eerste ronde en voor de restruimtes en voor de zoekgebieden toetsen we welke criteria en spelregels moeten er zijn. En welke locaties zijn mogelijk geschikt voor opwekking van duurzame energie. Bij criteria denken we aan, nou, zoals het hier staat: landschappelijke inpassing, natuur, financiële participatie, dat soort thema's. Bij spelregels gaat het over verantwoordelijkheden en rollen. Met vergunningen, gebiedsafspraken, marktstrategie. Criteria gaat over de wenselijke situatie spelregels, over rollen en verantwoordelijkheden. Dat moeten we ook gaan bepalen in deze fase. Hoe gaan we het uiteindelijk realiseren? Hier op een rijtje, we hebben criteria, beschrijft een wenselijke situatie. Gewoon een ommetje aan de rand van de bebouwing, die moet beschikbaar blijven. Spelregels is met procedures, wie doet wat met welke verantwoordelijkheid. Hoe willen we het regelen? Wie is we, hoe gaan we het regelen. Minimumeisen zijn er trouwens ook. En dat zijn vastgestelde wettelijke grenzen op basis van veiligheid, afstand ten opzichte van de snelweg of afstand ten opzichte van een hoogspanningsleiding of geluidseisen. Dat zijn de minimumeisen en die hebben we ook gewoon in beeld gebracht. Volgende alstublieft. In de tweede participatieronde hebben we de volgende activiteiten ondernomen. Voor de drie zoekgebieden, A15, A16 en Kijfhoek, hebben we bijeenkomsten gehad met burgers, belangengroepen, iedereen die zich daarvoor wilde inschrijven. Op het platform denkmeedrechtstedenenergie.nl, hebben we allemaal criteria en spelregels proberen op te halen hoe je het beste een hoogst maatschappelijke opbrengst kan realiseren. Dat is een doorlopende discussie op het platform. En ook over restruimtes is er een doorlopen de discussie op het platform, welke locaties zijn geschikt en welke niet. Volgende alstublieft. Dit is niet het enige, want we hebben nog specifiek doelgroepsgesprekken gehad met natuurorganisaties, mensen die kennis hebben over natuur. Waar moet je vanwege natuur en biodiversiteit rekening mee houden? De grondeigenaren en initiatiefnemers. Specifiek vanuit dat belang: hoe zou je de spelregels en hoe zou je de rollen willen zien de komende periode en hoe moeten we dit verder uitwerken. We hebben 1 op 1 gesprekken met diverse overheden, daarnaast gelegen restgebied Alblasserwaard hebben we bijvoorbeeld gesproken. Vandaag bijeenkomst met de volksvertegenwoordigers en komende donderdag hebben we ook nog met de gemeenteambtenaren een vergelijkbare sessie. Zodat ook zij inhoudelijk helemaal bijgepraat zijn en hun inbreng kunnen leveren. Volgende alstublieft. Nou gaan we naar een stukje inhoud. Dat is de terugkoppeling van resultaten met betrekking tot restruimtes. En we hebben op het platform een enquête lopen, en die is door meer dan 1000 verschillende mensen ingevuld. En er blijkt dat er weinig kennis is van de concept RES van de Drechtsteden en dat bijna iedereen zegt: eerst zon op dak.

Nou, dat was al onze strategie. Daarnaast zijn nog 120 locaties geïdentificeerd waar mogelijk zon in restruimtes gerealiseerd kan worden. De volgende alstublieft. En wat mensen dan geschikt vinden is dat 70% zegt: zonnepanelen bij bedrijfsmatige of industriële gebouwen, locaties. Heel veel mensen gaan voor een dubbel ruimtegebruik, zoals zon boven parkeerplaatsen. 50% zegt: langs auto- en spoorwegen, langs de infrastructuur. Daar is vaak nog wel ruimte, dat is dan ook op geluidsschermen of in bermen. En je merkt dat er heel weinig animo is om zonnepanelen op agrarische percelen toe te staan. Dat is 1 op de 3. En relatief weinig bij recreatiegebieden of bij fiets- en wandelpaden. Ik zie een hand omhoog van Gertjan, is er een vraag over dit onderwerp. Nina, kan jij even schakelen? Ik kan niet iedereen het woord geven, want anders komen we ook niet door de tijd. Maar ik wou graag Gertjan het woord geven.

Mevrouw ...: Ja, Gertjan kan zijn microfoon nu van mute afhalen.

De heer Kleinpaste: Ja, dat heb ik gedaan denk ik. Ja, ik wou een korte toelichting vragen over het feit, ik bedoel, ik begrijp dat je informatie ophaalt bij inwoners. Ik begrijp dat je informatie ophaalt bij lokale politici. Maar wat is precies wat je hoopt op te halen bij ambtenaren die toch eigenlijk voor die twee doelgroepen hun activiteiten verrichten, maar die ik nog niet meteen kan plaatsen als afzonderlijke doelgroep.

De voorzitter: Met ambtenaren hebben we gesprekken gevoerd over lokale kennis, wat speelt er al in de gemeente, welke plannen lopen er en welke stakeholders zijn belangrijk voor de drie zoekgebieden. Waar zijn restruimtes, dus met de ambtenaren heel veel op dat niveau kennis vanuit de gemeente, zorgen dat wij als ingenieursbureau ook op tempo zijn. En dat zelfde verhaal van als je gaat praten echt over de zoekgebieden zelf: wat zou je wel en wat zou je niet kunnen? Dan is het controlerend: zijn er dingen waar wij nog niet aan gedacht hebben? Dus het is ook op zo'n manier inhoudelijke controle: hebben wij voldoende breed de kennis geborgd? Dat is wat we met de ambtenaren doen.

De heer Kleinpaste: Bedankt voor de toelichting.

De voorzitter: Ja, dank je wel. Mag ik naar de volgende. Het woord restruimtes. Een van de dingen van restruimtes is dat het eigenlijk een niet goed grijpbaar begrip is. En wij hebben nu een werkdefinitie: restruimtes zijn gebieden waar de toevoeging van zonne-energie inpasbaar is en ondergeschikt is aan de bestaande structuur. En een tweede, dat de bestaande functie van het gebied niet belemmert. En dat zijn vaak gebieden die zijn ontstaan door of een wettelijke beperking, je mag niet hoger bouwen dan, of je hebt een bepaalde schrikruimte nodig ten opzichte van iets. Of ruimte in planologie, er is veel ruimte gereserveerd voor een weg of een berm van een weg. Er is een kans voor dubbel ruimtegebruik of het is een ruimte die tijdelijk niet in gebruik is. Dit zijn de restruimtes waar wij aan denken. Volgende alstublieft. Wat wij in de tweede ronde hebben gedaan is op het platform deze kaart laten zien. Dit is natuurlijk nu een plaatje, maar het is een interactieve kaart waar je op de verschillende locaties die geïdentificeerd zijn door de burgers, en door de gemeenteambtenaren, kan je de locaties openen en vragen we de mensen: moeten we hier nou zonnepanelen doen, ja of nee? En heel belangrijk: waarom wel of waarom niet? En waar moeten we dan rekening mee houden als je het wel doet? Dat is dus proberen inhoudelijk argumenten te krijgen voor of tegen bij de verschillende locaties. En je ziet dat er veel verschillende kleurtjes zijn, dat zijn verschillende types locatie. Bijvoorbeeld langs infrastructuur is weer anders wanneer je een leeg stukje

groen hebt ergens. En op die manier proberen we op een relevante manier informatie vanuit onze burgers binnen te krijgen. En dat gaat op zich redelijk, we hebben nu 800 reacties op het platform door iets meer dan 125 personen. Dus er wordt door een aardige groep inhoudelijk ook echt meegedacht. Ik ga naar de volgende. Ja, we hadden gepland om dit eerste deel in 3 kwartier te doen. Maar we merken dat we er te snel doorheen zijn. Wij gaan nu voorbereidingen maken voor het omzetten van de plenaire vergadering naar verschillende deelgroepen. En dat doen we per gemeente. Dus Dordrecht apart, Hardinxveld apart en Sliedrecht apart. En dan gaan we spreken over de zoekgebieden. Voor Sliedrecht en voor Hardinxveld het zoekgebied A15, de resultaten van de eerste participatieronde laten wij zien en we geven ook een toelichting op, ja, de discussiebeelden voor de zoekgebieden die wij hebben. En daar vragen we u: wat vind je goed en wat vind je niet goed? En opnieuw het waarom. Dat is wat we proberen. We willen heel graag ook de meningsvorming krijgen. Wat is goed en wat is niet goed en waarom. En Nina is degene die voor ons de groepen klaarzet. Nina, hoe ver ben je?

Mevrouw Nina Ja, de groepen die staan klaar, dus ik kan ze zo gaan indelen als jullie klaar zijn daarvoor. Er zijn een paar mensen die nog niet ingedeeld zijn, die blijven heel eventjes hangen en dan deel ik hun nog apart in.

De voorzitter: Oké, het is bij deze groepen zo, dat gaat automatisch gaan we naar deelgroepen. Wanneer we klaar zijn met de gesprekken, dan melden we dat ook weer zelf aan Nina en dan worden we teruggeroepen gezamenlijk. Dat gaat dus automatisch. Gewoon blijven hangen, dan gaat het als het goed is. We hebben de tijd tot kwart voor 10. Dus we hebben een uur en een kwartier voor gesprekken. Dat is ruim.

De voorzitter: In de gesprekken met de burgers als kans werden gezien om eventueel bijvoorbeeld zonnepanelen op aan te brengen. Daarnaast gaat ook de spoorlijn door het gebied tussen de A16. En ook als kenmerk, want in het gebied de A16 zelf, en ook daar liggen al zonnepanelen. Naast de waarde die we hebben opgehaald hebben we ook gekeken naar de aangrenzende regionale energiestrategieën en of daar mogelijkheden zijn om daar op aan te sluiten. En aan de andere kant ook belemmeringen die nu al inzichtelijk zijn in het gebied. Hier is een van de RES aan de onderkant met de windmolens. Hier is het belangrijk denk ik voor het zoekgebied voor de A16. De andere gebieden liggen hier, maar die bevinden zich bij de A15. En daar heb ik het niet vanavond met u over. Vervolgens hebben we gekeken naar de belemmeringen vanuit het natuurgebied. Hier de Biesbosch, daarnaast ook woningen en andere verblijfsobjecten. Dat zijn de paarse kleuren, die geven ook beperkingen. Maar ook de infrastructuur, waaronder de spoorlijn en de A16 zelf, daar zal ook rekening mee gehouden moeten worden als er wind of zon gerealiseerd wordt in het gebied. Specifiek voor zon zijn er aandachtspunten, waaronder buisleidingen die door het gebied hier heenlopen. Hier aangeduid met een rode stippeltjeslijn en de grijsblauwe markering eromheen. Maar ook het natuurnetwerk Nederland, belangrijke verbindingzones voor dieren in het gebied. En dan gaan we nu door naar de scenario's die we hebben ontwikkeld op basis van de waarden die de burgers hebben meegegeven. Sorry, we gaan eerst nog eventjes komen er wat voorbeelden ter inspiratie ook. Waarbij we hebben gekeken naar, nou ja, plaatjes die een indruk geven van wat uitersten zijn en wat je niet zou willen. Zoals hier een boerderij met windmolens erachter of een zwerm vogels waar ook windmolens staan. Waardoor natuurpartijen ook werd genoemd, afgelopen week, als belemmering. Maar daarnaast ook het effect van zonnepanelen in een open landschap, dat kan er op deze manier uit komen te zien. Maar ook de impact op de openheid in een gebied, als daar zonnepanelen worden geplaatst. Hier nog een voorbeeld, zodat u een idee krijgt wat het effect kan zijn van zonnepanelen in een open landschap. Of wind. Dit is een plaatje van de open polder. En wat gebeurt er als je daar windmolens in zou plaatsen. Als je daar verschillende windmolens zou plaatsen, dan kan je dit als beeld krijgen. Of als u ze in een rij plaatst, dan ziet het er al heel anders uit en behoud je misschien toch meer de openheid. Maar iedereen kijkt daar weer anders naar. Dus dan heb je de openheid versus openheid met windmolens. Dan gaan we nu verder naar de scenario's. En ik wil u vragen om weer naar www.menti.com te gaan. En dan kunt u de code invullen die bovenaan in de sheet staat. Ik zal hem ook even in de chat zetten. Ik zie nog een vraag of discussie en vragen zon en wind door elkaar of gesplitst zijn. Die zijn opgesplitst. Oké, dan gaan we nu naar het eerste scenario. Dat is een discussiebeeld, even voor de duidelijkheid. Dat is niet iets waarvan wij denken dat het zo moet gaan worden. In dit scenario hebben we met name gekeken naar aansluiten bij de zoekgebieden van de rest Hoeksche Waard. En vervolgens hebben we ook ingespeeld op de bestaande zonnevelden die er al zijn langs de energieboulevard A16. Koppelen aan de bestaande infrastructuur, waaronder de snelweg en het spoor. En door hierop te focussen blijft de open polder aan de andere zijde van de A16 open. Als je dan kijkt naar wat dit opbrengt, dan is dat bijna 40% van de totale ambitie die hiermee opgebracht wordt. Dan gaan we nu, o, ik zie nog een vraag. U mag uw microfoon opendoen en uw vraag stellen.

De heer Van der Meer: Ja, ik had een vraag over die ambitie. Er is zo straks onderscheid gemaakt tussen het bod en de ambitie. Ik begrijp dat dit over de ambitie gaat. En ik begrijp dus ook dat die ambitie van de Drechtsteden is opgesplitst naar ambities van de afzonderlijke gemeenten. En dat heb ik niet scherp voor ogen. Dus ik zou graag willen weten wat de ambitie van Dordrecht is, gewoon getalsmatig.

De voorzitter: Ja, je mag hier even op reageren.

De heer Reedijk: Volgens mij ook, er is geen onderscheid tussen ambities per gemeente. Dus wij hebben als Drechtsteden regio de complete energieregio hebben we die ambitie van 0,84 geformuleerd. En we hebben daar niet bij aangegeven dat een x percentage langs de A15 bijvoorbeeld moet worden gerealiseerd of langs de A16. We kijken gewoon regio-breed naar die 0,84 en maken daar geen onderscheid per gemeente.

De heer Van der Meer Oké, dus dit gaat over het percentage van de ambitie.

De heer Reedijk: Dit is het percentage van die totale 0,84 petajoule. Oftewel, zouden dit realiteit worden, dit discussiebeeld, dan heb je daarmee al 40% van die 0,84 Drechtsteden-breed te pakken. Dus dat zou een groot ...

De heer Van der Meer Naast de 0,66.

De heer Reedijk: Naast de 0,66. 0,66 wordt gerealiseerd op daken en restruimte. En met de projecten die er al staan. Dus ook de vier windmolens die in Dordrecht reeds staan, die mogen wij meetellen in dat bod.

De heer Van der Meer Oké, bedankt.

De heer Reedijk: Graag gedaan.

De voorzitter: Ik zie nog een vraag in de chat of de mensen die aan het woord komen even hun naam en partij willen noemen. Dat is specifiek voor het verslag en de kijkers.

De heer Oostenrijk: Ja, ik weet niet of ik aan de beurt ben, maar ik probeer het maar. Theo Oostenrijk, CDA Dordrecht. Is het eigenlijk niet onhandig om alleen maar een regionale ambitie te hebben? Want daarmee wordt het natuurlijk, dan wordt de ambitiegraad wordt natuurlijk wel erg zwak. Omdat in het kader van het halen van de ambitie wordt natuurlijk al snel gekeken van: wat doet de ander? Terwijl het veel belangrijker is van: wat is je eigen ambitie? Dat was ook een beetje door gekoppeld aan de vraag van Frans-Bauke van der Meer. Wat is nu de redenatie dat men blijft volstaan met een regionale ambitie, dit in tegenstelling bijvoorbeeld tot de woningambitie. Daar is ook een regionale ambitie voor, maar dan ook weer door gekoppeld naar elke gemeente zelf. Dus het zou voor mij vanzelfsprekender zijn geweest als dus er toch down vanuit de regionale ambitie ook een plaatselijke ambitie gevraagd zou worden. Ja?

De heer Reedijk: Ja, de vraag was wel helder hoor. Joey Reedijk, programmamanager van de energietransitie in de regio Drechtsteden. Theo, ik ga even wat langer de tijd nemen om daar reactie op te geven. En ik ga denk ik ook na mijn reactie nog even het woord geven aan Joost Leemans, de opgavemanager vanuit de gemeente Dordrecht, om

daarop aan te vullen. Maar om even te beginnen van: waarom nou zo'n regionale ambitie? Want je kunt toch veel beter kijken van: wat doet de ander? In principe doen we dat ook. Alleen dat spel wordt nu op regionaal niveau gespeeld. Dus nu is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's. Iedere energieregio levert zijn energiestrategie in. En iedere regio geeft daarmee aan welk aandeel van de landelijke opgave. Excuses, er kwam even een telefoontje tussendoor, zij pakken. En waarom dan niet gemeentelijk alsnog ook daar verder op kijken? Dat staat natuurlijk een gemeente vrij om dat te doen. En dat kan zeker ook met dat zon op dak en die zon in restruimte kunt je daar op doorpakken, met name die zon op dak. En daar kan je eigen beleid op insteken om dat dus te stimuleren. Maar we kijken juist op deze manier en in deze zoekgebieden, omdat er veel factoren bij komen kijken die opwekken op een bepaalde plek zinvoller maken dan op andere. Dus we hebben ook in aanloop naar die concept RES bij die formulering van die zoekgebieden ook bijvoorbeeld gekeken naar het energiesysteem van Stedin. Van: waar is er ruimte op het systeem? We hebben ook met u al eerste gesprekken gevoerd, ook in Alblasterdam zaten we toen bij elkaar. En daar kwam bijvoorbeeld van: we vinden het toch over het algemeen prettiger om grootschalige energie opwek langs infrastructuur te plaatsen. En zo nog een hele rits uiteindelijk. Dat maakt dat we op deze plekken zijn gekomen en dat maakt dat je op deze manier dus op regionale schaal te kijken, die opwek ook met de laagst mogelijke maatschappelijke kosten kunt realiseren. Als je nu het spel gaat spelen om ook per gemeente zo'n ambitie te formuleren, ja, dan ga je weer los van die dingen waar we juist ook intelligent naar hebben proberen te kijken. Omdat je hem dan toch weer gaat versnipperen, mogelijk. Dus vandaar dat het niet de voorkeur heeft om daar ook nog met die gemeentelijke ambities, om hem daar nog verder in op te knippen. Omdat je dan gewoon qua energie efficiëntie, en dat efficiënte energiesysteem onder andere gewoon suboptimaal uit gaat komen. Maar ik heb goede hoop dat Joost Leemans daar ook nog wat zinnige dingen over kan aanvullen.

De heer Leemans: Ja, kleine aanvulling van mijn kant. We waren in Dordt natuurlijk wel iets op de troepen vooruit toen we het opgave plan duurzame stad met elkaar hebben vastgesteld. Waarin al een ambitie zit op de duurzame opwek van, ik moet het even goed zeggen, ik dacht 0,4 petajoule wat we als ambitie hebben gesteld. Daar zitten de huidige windmolens en de huidige zonneparken al in, maar daar zit ook het zonoffensief in. Nou, daar komt binnenkort nog een voorstel bij jullie voor langs. Dus er lag al een lokale ambitie die prima past in deze regionale ambitie. Of tenminste, bij het regionale bod. En de ambitie die erop komt. En wij zullen voor de komende periode gaan kijken van: wat is er dan nodig om die aanvullende ambitie vanuit de regio vorm te geven? En dat doen we bijvoorbeeld in deze gebiedsverkenning. Dat was hem.

De heer Reedijk: Is jouw vraag hiermee voldoende beantwoordt?

De heer Oostenrijk: Nou ja, ik twijfel erg. Maar misschien moeten we straks even de discussie maar verder afwachten hoe het loopt. Want kijk, die deelgebieden die snap ik wel. Als het gaat om de A16, dan snap ik dat het gaat vanaf de Drecht naar de Moerdijkbrug. Want dat is in feite natuurlijk het tracé. En de bewegingsvrijheid binnen die sector, die is laag. Daarom had ik ook al gedacht van: jongens, die heb ik gewoon nog niet zien langskomen. Als je nu die portalen boven de A16 plaatst met hele series zonnepanelen op het zuiden gericht, want het aardige van de A16 is dat die noord-zuid loopt. Nou ja, dan zeg ik van: nou, dat soort suggesties, dat zou op zijn minst het

onderzoeken waard zijn of dat zinnig is, of dat in de kostensfeer onzinnig is of niet. Dus ik zit zo praktisch in elkaar, dus dan moet je dus inderdaad op dat tracé moet je kijken wat kan. En dan zeg ik van: ja, dat noem ik nou typisch Dordts.

De heer Reedijk: Vanavond krijg je ruimschoots de gelegenheid, Theo, om dat soort punten mee te geven. Dus wat wij gaan proberen is om dit soort uitspraken, om daar die criteria en uitgangspunten uit te destilleren. Om te kijken van: wat vind je nu belangrijk? En ook in jouw suggestie nu hoor ik van: joh, maak zo veel mogelijk dubbel gebruik van een bepaalde infrastructuur. Die A16 die ligt er toch al, daar kunnen we toch al niks meer mee. Probeer dan daar ook zo veel mogelijk dubbel ruimtegebruik toe te passen. Maar dat gaan we vanavond aan de hand van verschillende van die discussiebeelden gaan we dat soort dingen met jullie proberen te bespreken. En die discussiebeelden zijn dus niet bedoeld als serieus in de eerste fase, maar die zijn echt alleen maar bedoeld om met jullie het gesprek aan te kunnen gaan en te kijken van: wat vind je hier nu goed, wat is er nu minder goed? En op basis daarvan kunnen wij die criteria en die uitgangspunten, tenminste, de mensen van Royal Gaskoning die zijn daar nog kundiger in, die kunnen dat daaruit destilleren. Zodat wij in een volgende participatieronde wat serieuzere voorbeelden voor kunnen gaan leggen. En we hadden net de wonderlijke situatie dat onze gastvrouw Elien een stroomstoring had en eruit was geknald, maar daar hebben jullie niks van gemerkt. Dus dat gaat perfect en dan kunnen we nu gewoon weer door met het gesprek. Want Elien, jij bent weer terug toch als het goed is?

De voorzitter: Ja, ik ben weer terug, Joey. Heel erg bedankt dat je het ongemerkt over hebt genomen, heel fijn. Nou, als dit de reacties zijn van wat is niet goed en waarom, dan wil ik nu doorgaan met: wat vinden jullie wel goed aan dit scenario? Zo veel mogelijk zon eigenlijk langs die bestaande infrastructuur.

De heer Jansen: Er wordt verder dus niet ingegaan op de reacties die we net gegeven hebben? Want ik had nog een vraag gesteld en voor de rest nog niemand.

De voorzitter: Nou, dan lijkt het me goed om even terug te gaan. Dat kan.

De heer Jansen: Nou ik toch aan het woord ben. Mijn vraag was eigenlijk in dit scenario, dit scenario 1, zie ik staan drie windmolens. De totale ambitie. Ik had eigenlijk de vraag: waarom is er gekozen voor drie windmolens? Zouden er meer windmolens kunnen in het scenario en waarom zou dat niet kunnen, als het antwoord nee is. Of kunnen er grote windmolens en kan daar een hoger percentage van de ambitie gerealiseerd worden? Is dit het maximale wat uit dit scenario te halen is, die 40%?

De voorzitter: Nou, dat denk ik niet. Want dit zijn gewoon discussiebeelden. Hier is gekeken voor een combinatie. Maar er is waarschijnlijk wel rekening mee gehouden met de belemmeringen in het gebied. En ik kan me zo voorstellen dat in dit scenario 3 waarschijnlijk dit gaat uit van drie windmolens van 200 meter hoog. Dat er niet heel veel meer mogelijk is in dit gebied. Ook omdat er in de toekomst ook nog uitbreiding van het bedrijventerrein is voorzien kan ik me zo voorstellen dat er niet heel veel meer windmolens kunnen. Maar als u ons wil meegeven van: ik zou liever meer en grotere molens willen zien. Dan is er straks nog de mogelijkheid om dat aan te geven in naam, wat vindt u goed, daar kunt u die opmerking dan over kwijt. Want dit is ook bedoeld om juist op te zoeken: waar zit de ruimte in die scenario's?

De heer Jansen Oké, dank u wel.

De voorzitter: Is er nog iemand anders die graag hier gezamenlijk een van de reacties wil bespreken?

De heer Kleinpaste: Nou, ik wilde eigenlijk nog een vraag stellen. Dat heb ik al een paar keer gevraagd.

De voorzitter: Dat is goed.

De heer Kleinpaste: Oké, Gert-Jan Kleinpaste, Gewoon Dordt. Mijn vraag is, we hebben het wel over de drie windmolens. Maar hebben we ook naar andere vormen van windenergie gekeken? Als daar zijn kunstmatige bomen in middenbermen of wokkels op iedere pilaar van het geluidsscherm, of dat soort opties.

De voorzitter: Nee, die zijn niet meegenomen in deze denkrichtingen. Die zijn uitgewerkt in scenario's.

De heer Kleinpaste: En waarom niet?

De voorzitter: Dat is een goede vraag, waarom niet. Ik kan me zo voorstellen dat die, we hebben specifiek gekeken naar grote windmolens, omdat die veel opbrengen. En ik weet niet wat de opbrengst is van wokkels, zoals u ze noemt, of andere mogelijkheden om wind op te wekken.

De heer Kleinpaste: Ja, ik weet dat in abstracte getallen ook niet, want die getallen zeggen me sowieso nooit wat. Maar ik weet wel dat zon en wind never nooit in de buurt gaat komen van wat we nodig hebben. Dus we moeten alles weghalen.

De voorzitter: Sorry, kunt u zich nog een keer herhalen?

De heer Kleinpaste: Ik zei: ik weet de opbrengst in de abstracte getallen ook niet, ik ben geen ingenieur ofzo. Maar ik weet wel dat we alles uit de kast moeten halen om de buurt te komen van wat je qua energiebehoefte nodig hebt.

De voorzitter: Betekent dat dat u bedoelt van: alles wat er maar mogelijk is inzetten.

De heer Kleinpaste: Meerdere technieken dan alleen maar de grote windmolens, denk ik. Ik bedoel, ik was ook een van degenen die kernenergie intypten, want we gaan er never nooit komen op deze manier.

De heer Leemans: Mag ik hier vanuit Dordt een kleine aanvulling op geven?

De voorzitter: Ja, meneer Leemans.

De heer Leemans: Yes. Nou, we kijken natuurlijk naar verschillende opwekscenario's. Maar voor dit verhaal gaat het echt om grootschalige opwek. En als je kijkt naar grootschalige opwek, dan is dat op dit moment gewoon zon en wind. Dus die opties worden nu in deze gebiedsverkenning meegenomen. Uiteraard kijken we verder wel hoe we op slimme manieren andere vormen van opwekken ook kunnen integreren in ons

hele energiebeleid. En innovatie gaat snel, maar als het echt gaat om grootschalige opwek is zon en wind op dit moment nog leidend. En daarnaast kijken we naast ons eigen regionale beleid kijken we natuurlijk ook nog wat het Rijk gaat doen, bijvoorbeeld met wind op zee et cetera.

De voorzitter: Ik heb ook nog een vraag over de opmerking: windmolens passen niet op ons eiland. Dan vraag ik me even af: wat wordt daarmee bedoeld? Wat past niet? Waarom past wind niet op het eiland, waarom het daar een vraag is dat het ook kader stellend kan zijn of van invloed kan zijn op de criteria die we nog moeten opstellen. Wie van u zou daarop kunnen reageren? Ik zie een handje van meneer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dat was al een oud handje, maar ik wil daar graag even gebruik van maken nu. Ik denk dat er op zichzelf allerlei nadelen zijn aan alle opties die je kunt bedenken. Ik denk dat het heel erg belangrijk is om gewoon de ambitie te realiseren. En dat betekent dus dat je wel degelijk ook het alternatief van meer windmolens op het eiland van Dordt in de beschouwing zult moeten betrekken. Als we de ambitie op een andere manier waar kunnen maken, prima. Maar anders is het je kop in het zand steken in mijn ogen, om het niet te doen. En technisch gezien is er gewoon ruimte om hier windmolens te plaatsen.

De voorzitter: Even kijken. Dank u wel voor uw inbreng. Ik zie meneer Noldus.

De heer Noldus: Ja, dank u wel. Robin Noldus, Dordtse VVD. Ik weet niet meer zeker of ik precies die letterlijke tekst heb ingetypt, maar iets in die trend zou zomaar van mijn vinger kunnen komen. En goed, ik zag het ergens anders voorbij komen, sowieso is het een coalitieakkoord. Afgesproken geen ruimte te geven aan extra windturbines op dit eiland. En daarbij ben ik van mening dat de windturbines bepaalde landschappen goed zouden passen, maar dan denken we vooral aan zee of wat door de Rijk verstrekte gebieden in andere delen van het land. Laten we daar niet de schaarse ruimte in de randstad mee vervuilen, en zeker niet op ons eiland.

De voorzitter: Dus u ziet het als inbreuk op het landschap.

De heer Noldus: Jazeker. En volgens mij zijn er genoeg regio's, en dat blijkt ook wel uit het hogere bod dan oorspronkelijk was voorzien, genoeg regio's die hierop wel willen investeren. En boeren in andere delen van het land die hier heel erg nieuwe toepassing zien voor het behouden van hun grond en het effectief houden van hun eigen bedrijfsvoering. Dus moeten we daar gewoon de kans laten waar die ligt.

De voorzitter: En in dit scenario gaat het over wind langs bestaande infrastructuur. Geldt die opmerking daar ook voor?

De heer Noldus: Ja, mijn vraag gaat over wind op het volstreekte eiland van Dordrecht. En eigenlijk breder dan dat in de hele regio of randsteden, zou ik willen zeggen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Even kijken. Dan zie ik volgens mij mevrouw Klein-Hendriks, die een vraag of een opmerking heeft.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, een vraag inderdaad. Mijn vraag zou zijn, ik heb begrepen dat 40% gewoon opgewekt kan worden aan de westzijde van de A16. Ik vroeg me wel af, er is aangegeven dat er 43 hectare zonneweides zouden moeten komen en drie windmolens. Wat is de relatieve bijdrage in de energieopwekking van beide? Dus wat doet 42 hectare of 43 hectare zon en wat doen dan die drie windmolens van 200 meter hoog?

De voorzitter: Ik zit even te kijken. O, dat stond net in het overzicht, hè. Even kijken of ik nog terug kan. Ja, hier. Ja, dat kan ik hier inderdaad niet zomaar uithalen.

De heer Reedijk: Ik zal het even nazoeken en ik gooi het zo meteen even in de chat het antwoord.

De voorzitter: Ja, want dat is wel eruit te zoeken. Een goede vraag. Even kijken, ik zie nog twee vragen. Meneer of mevrouw Schalken.

De heer Schalken: Ja, David Schalken, fractie Beter voor Dordt. Nou ja, ik kan eigenlijk aansluiten bij wat meneer Noldus van de VVD aangaf, met betrekking tot de bezwaren op de extra windturbines op ons eiland. Dus dat kan ik eigenlijk alleen maar onderschrijven, die bezwaren die we daar zien.

De voorzitter: Oké. Dan zie ik nog een handje van meneer of mevrouw Soy.

De heer Soy: Ja, dat klopt. Mijn collega die is mij net voor geweest, ik had zijn handje niet gezien. Maar ik sluit me aan bij de vorige twee sprekers met een algemene vraag: hoe gaan jullie om met de politieke gevoeligheid van een dergelijk onderwerp? Nu is dit bijvoorbeeld al een keer in de Dordtse gemeenteraad besproken, er is een coalitieakkoord. 4 en eventueel een max 5. En die max 5 hebben we inmiddels bereikt. Zelfs die vijfde gaf heel veel discussie, waarom wij als fractie Beter voor Dordt tegen die vijfde hebben gestemd. Ja, meer dan vijf zit er nu zeg maar qua politiek draagvlak niet in. Hoe gaan jullie daarmee om? Want nu wordt het vanuit de regio ingevuld, terwijl er op lokaal niveau eigenlijk op dit sub gedeelte, wat betreft windturbines, al een politieke discussie is geweest.

De voorzitter: Ten aanzien van deze discussie bekijken wij zeg maar de mogelijkheden en de ruimte die er eventueel is. En bij ons is bekend dat voor het gebied van de A16 zeg maar er vanuit de politiek geen draagvlak is voor wind. Dus dat zal denk ik op het moment in een vervolg zeg maar ook duidelijk naar voren komen dat er geen draagvlak is voor wind. Maar dat betekent niet dat er op de lange termijn dat dat zo zal blijven. Daar kan best een moment komen dat er wel draagvlak is voor wind. Maar op dit moment niet. En waar wij aan werken is vooral de spelregels, eigenlijk spelregels komen, criteria komen, die zeg maar wind of zonnepanelen ontwikkelen in een deel van het gebied mogelijk maken. En dat betekent dan niet dat het ook gerealiseerd gaat worden. Ik zie nog een heleboel handjes.

De heer Reedijk: Elien, misschien even om daar op aan te vullen. Nogmaals, Joey Reedijk. Kijk, waar wij naar op zoek zijn, dat zijn die uitgangspunten en die criteria. Dus als u aangeeft dat u geen mogelijkheden ziet voor wind, dan zouden wij ook ten behoeve van die RES 1.0 graag horen waarom. Dus wat zijn de redenen voor u? Wat zijn voor u de

uitgangspunten? En dat kan te maken hebben met dat u het groen wat het eiland nog heeft graag wil behouden. En dat u daar geen concessies op wil doen. Dat u recreatiemogelijkheden wil beschermen, et cetera. Dus daar zijn wij vooral naar op zoek. Wat zijn dan die criteria die u stelt waardoor u geen ruimte ziet voor degene die dat standpunt uiteraard delen. Degenen die een ander standpunt hebben, daar zijn we dan graag benieuwd onder welke uitgangspunten dat dan wel kan. Dat is vooral het gesprek van vandaag. En wij zijn ons zeer bewust van alle beleidskaders en andere type kaders die er al bestaan op het eiland van Dordrecht. En daar doen wij ook geen afbreuk aan. Maar wij zijn voor nu vooral op zoek naar die criteria, uitgangspunten, waaronder grootschalige energie wel dan wel niet plaats kan vinden.

De voorzitter: Wat mij ook opvalt, ik zie ook best een aantal mensen die ook de opmerking hebben gemaakt: meer integratie met andere bouw. Wat wordt daarmee bedoeld? Wie zou dat kunnen toelichten? Als u het kunt toelichten, zou u dan de microfoon open kunnen stellen? Want ik zie nu vier handjes nog.

De heer Loekemeijer: Ik kan dat wel even toelichten.

De voorzitter: Graag.

De heer Loekemeijer: Ik denk dat als je het met een bepaald bouwproject of zo kan combineren, bedrijfsgebouwen maken en daar een soort geïntegreerde zonopwekking of windturbines. Ook dat kan op daken van hoge gebouwen en dergelijke. Ja, dat je daarmee ruimte kan besparen en twee vliegen in een klap kan bereiken. Maar ja, dan moet je natuurlijk wel anders over bouwen gaan denken, anders over de functie van een gebouw. Want nu wordt er heel erg los gedacht over: we hebben allerlei dingen die we willen. We moeten in een industriegebied komen en distributiecentra. En er moeten daarnaast ook nog zonnepanelen komen. Maar je zou ook een heel distributiecentrum ook volledig kunnen bedekken met zonnepanelen. Ik noem maar wat, bijvoorbeeld. Waardoor je waarschijnlijk weer veel meer mogelijkheden krijgt. Maar dan moet je er wel anders over gaan denken.

De voorzitter: Dus dan combineer je eigenlijk verschillende functies met elkaar

De heer Loekemeijer: Precies, ja. Ja, dat kan natuurlijk met meerdere dingen. Het gaat nu heel erg bijvoorbeeld over geluidsschermen. Er zijn al gebouwen zeg maar, gewoon woningen, die ook gelijk een geluidsschermfunctie hebben. En die zouden dan ook nog meteen zonne-energie op kunnen wekken. Alleen dan moet je er wel over nadenken dat je dan een gevel helemaal geluidsdicht maakt. Nou ja, et cetera. Maar als je de gebouwen integreert, en dat is al overal in de wereld al veel gedaan, dan kan je functies combineren, waardoor je ineens heel veel ruimte gaat besparen. Omdat zo'n gebouw heel veel functies tegelijkertijd heeft. En die integratie, waarom dat zo vaak voorkomt, dat was omdat mijn app het niet goed deed. Dus ik dacht dat die het elke keer niet deed, maar elke keer probeerde ik het weer en liep die weer vast. Maar hij deed het dus wel. Dus excuus daarvoor.

De voorzitter: Nou, het is in ieder geval goed op de agenda gekomen zo. Omwille van de tijd wil ik toch nog even doorgaan, ook omdat ik denk dat er een aantal discussiepunten gewoon terugkomen, ook in de andere scenario's. En ik zou het jammer vinden als we

niet alles kunnen doorlopen. Want het is ook voor ons belangrijk dat we uw inbreng goed kunnen ophalen in deze bijeenkomst. Nou ja, de andere kant van: wat vindt u goed aan het scenario? Waarbij we vooral kijken naar duurzame energie opwek langs de bestaande infrastructuur. En aan de andere kant het polderlandschap open houden.

De heer Loekemeijer: Ja, ik had gevraagd of dat beeld nog een keer in beeld kan komen zeg maar, naast de drie windturbines wat hadden jullie nog meer in kaart gebracht?

De voorzitter: Ja, ik zal even teruggaan. U bedoelt dit plaatje?

De heer Loekemeijer: Ja, klopt. Want er staan drie windturbines ingetekend.

De voorzitter: Hier staan inderdaad drie windturbines in. En dan gaat het met name om de zonnepanelen langs echt de A16 en het spoor, en ook nog hier eigenlijk in het zuidelijke deel ook eigenlijk waar de twee sporen samenkomen.

De heer Loekemeijer: Ja, duidelijk.

De voorzitter: Ik zie dat een aantal mensen van u nog een handje op heeft staan. Als dat handje niet meer aan de orde is, dan wil ik u vragen of u hem uit wil doen. En anders mag u hem nog aan laten staan, als u een vraag heeft. Ik zie nog een handje overblijven. Dat is van Gert-Jan. Gert-Jan, je mag je microfoon openzetten.

De heer Kleinpaste: Oké, die staat nu open. Ja, het handje is al een hele tijd geleden aangezet. Ik had ook in de chat gevraagd of ik een vraag mocht stellen aan mijn collega's Soy en Noldus. Want ik zou van hen heel graag willen weten, ik bedoel, ik ken ook het coalitieakkoord waar ze naar verwijzen. Maar dat coalitieakkoord is niet bedoeld om de ambitie dood te slaan. Dus ik ben benieuwd naar hun voortschrijdend inzicht op dit punt. Dus dat is een vraag aan beide heren.

De heer Soy: Ja, ik weet niet of het nu de bedoeling is dat we een discussie gaan voeren. Maar dan zou ik de bal wel willen terugkaatsen. Want Gewoon Dordt heeft zelf ook de vijfde windturbine gestemd.

De voorzitter: O, de verbinding is slecht.

De heer Noldus: Als ik daar nog op mag aanvullen. Maar ik weet niet of nu de gelegenheid is om heel erg de discussie in te gaan, dat doen we later graag nog, Gert-Jan, meneer Kleinpaste moet ik misschien zeggen. Kijk, ik denk dat er op een aantal plekken heel veel ruimte is. Bij ons ligt de focus echt op daken en zo meteen komt als het goed is in het scherm als ik klaar ben met typen, laten we vooral kijken naar de daken van het Dordtse Q4 et cetera. En eerder bij de concept RES heb ik ook hard gemaakt volgens mij ook samen met Julian om ook vooral een stuk van de regie meer bij landelijk neer te leggen, om juist ontwikkelingen als een kerncentrale te onderzoeken en grootschalig en mogelijk te gaan maken. Dat dat veel meer invulling gaat geven dan nu het hele volplannen van het landschap. Een opmerking die daarover in het begin gemaakt is neem ik dan ter harte, dat het dan misschien ietsje langer duurt. Maar laten we het dan beter gelijk goed doen en een serieuze invulling geven, in plaats van alleen op korte termijn een doelstelling willen halen.

De voorzitter: Oké, ik zie nog een handje van meneer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, ik wou daar ook nog even op reageren. Kijk, er zijn een heleboel alternatieven. En ik zei het net ook al: die hebben allemaal voor- en nadelen op zichzelf. En ik vind het ook niet aantrekkelijk dat er meer windmolens bijkomen en meer zonnepanelen in het buitengebied. Als we dat kunnen vermijden, prima. Maar om nou te zeggen van: ja, dat is tegen het coalitieakkoord, dus dat doen we niet. Dan vind ik wel dat als je jezelf serieus neemt daar alternatieven moet aangeven. Het is voor mij bijvoorbeeld echt onduidelijk hoeveel we kunnen realiseren met zon in reestruimtes. Dat zou ik graag helder willen hebben om de andere scenario's goed te kunnen beoordelen. En ik denk dat het heel problematisch is als je een echte ambitie hebt om iets met die energietransitie te doen, om geïsoleerd van allerlei mogelijke oplossingen te zeggen: daar zijn we voor of daar zijn we tegen. Als je niet tegelijkertijd een verhaal over het alternatief hebt.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Joey.

De heer Reedijk: Elien, als ik daarop mag reageren. Nogmaals, Joey Reedijk. Wat belangrijk is met betrekking tot deze opmerking, dat is even gewoon heel praktisch in de concept RES. Dat zal ik dadelijk ook nog even opsnoeren, daar hebben wij inzicht gegeven in de potentie van de reestruimte en de daken in de Drechtsteden. Dus wij hebben daar op basis van analyses wel inzichtelijk gemaakt wat de potentie is van daken. Al kun je dat niet met volledige zekerheid zeggen, omdat we hebben geen 100% zicht op de constructie van de daken. Dus weten wel het oppervlak, maar we weten dan niet of een dak niet in elkaar lazert, even plat gezegd. Dat zelfde hebben wij gedaan met betrekking tot de reestruimte. Het belangrijkste punt is dat we zaken wel parallel op moeten pakken. Want het kost gewoon tijd om alle geschikte daken in de Drechtsteden vol te leggen met zonnepanelen. Dat is nog een stukje complexer dan het lijkt, het is niet zo eenvoudig dat je het lief vraagt en dat iedereen het direct doet. Daar zitten verschillende overwegingen achter. En een belangrijk knelpunt daarin is het elektriciteitsnet van onze netbeheerder Stedin. Dus ook het elektriciteitsnet van Stedin zal op een gegeven moment op verschillende plekken moeten worden verzwakt om al die elektriciteit ook kwijt te kunnen. Nou, lang verhaal kort, zouden wij enkel aan de slag gaan met zon in reestruimte en zon op daken, dan zal het dus niet enorm vlot gaan. Dan moet je eigenlijk gelijktijdig al beginnen met grootschalige opwek in de zoekgebieden. Anders gezegd: dat zou eeuwig zonde zijn als je eerst aan de slag gaat met zon op daken en zon in reestruimte. En dan pas als dat afgerond is aan de slag met die grootschalige. Dus het is wel een verhaal van parallel, dus ik snap uw punt en dat u het tegen elkaar af wil wegen. Maar eigenlijk moet je en/en doen, mits, en dat is wel belangrijk natuurlijk, mits je die ambitie in wil vullen. Als u aangeeft: die ambitie die laten we voor wat het is, we houden het bij het bod. Dan kunt u enkel aan de slag met zon op daken en in reestruimte.

De voorzitter: Oké, dank je wel Joey voor deze toelichting nog. Even kijken, ik stel dan toch voor om door te gaan naar het volgende scenario. Dit scenario is juist gekeken naar een nieuw energielandschap wat samengaat met nieuwe wandelroutes, nieuwe natuur. En waar zon ingepast is tussen bosschages. En het is puur een denkrichting, niet zoals het een werkelijk plan is. En de opbrengst als je kijkt naar zon en wind hier, als je dit zou benutten, dat is iets meer dan 70% van de ambitie kom je dan op. En ook voor dit

scenario aan u de vraag: wat vindt u ervan? Wat vindt u aan dit scenario goed en wat vindt u aan dit scenario niet goed? We beginnen me eerst de negatieve punten. Wat zijn elementen in dit scenario waarvan u zegt: nou, dat hoeft er echt niet in terug te komen. Ik zie als eerste reactie niet bespreekbaar. Ik zou dan ook graag daarbij willen horen waarom is het niet bespreekbaar. Zodat het duidelijk is wat de argumenten zijn waarom dit niet bespreekbaar is. Want dat maakt ook dat we de criteria scherp kunnen stellen. Oké, ik zie hier weer dat de reactie met name gaat om de windturbines. Ik ben dan ook benieuwd naar de zonneweides. Leef en rustgebied van veel dieren en vogels. In de eerdere bijeenkomst hebben we ook gehoord dat door daar eventueel zonneweides te maken creëer je ook een rustgebied waar wellicht de biodiversiteit kan toenemen of er meer rust is voor de omgeving. Met name het is een aantasting van het landschap. Ook een suggestie van liever meer windmolens langs de A16 en het spoor dan aantasting van de Biesbosch. De Biesbosch wordt als waardevol landschap beschouwd. De natuur in dit scenario is inderdaad ook onderdeel van de landschappelijke inpassing van de zonneweides. Ik zie nog steeds een handje bij meneer Van der Meer. Heeft u nog een vraag of een opmerking?

De heer Van der Meer: Nee, sorry, dat had ik laten staan.

De voorzitter: Oké. Ik zie ook de opmerking: zonneweides in het buitengebied zijn zeer ongewenst. Dan denk ik dat dat samenhangt met de eerdere opmerking over de beleving en aantasting van de landschappen. Mocht dat niet zo zijn, zou iemand van u dat kunnen toelichten? Nou, ik heb de indruk dat u allemaal redelijk op dezelfde lijn zit, dat windmolens eigenlijk niet wenselijk zijn in dit gebied. En zonneweides eigenlijk ook niet wenselijk zijn in het gedeelte aan de oostkant van de A16, grenzend aan de Biesbosch. Dan zeg ik: dan gaan we door naar de volgende vraag. Volgens mij is het wel duidelijk dat dit niet voor u een optie is. Zijn er elementen aan dit scenario waarvan u zegt: dit vind ik toch wel aardig. Ik zie een vraag.

Mevrouw Elien: Wat ik even aan het zoeken ben is aan de ene kant aan de oostkant zijn windturbines langs infrastructuur, en aan de westzijde dus eigenlijk ook. Klopt dat of is het toch veel meer het landschap ingetrokken richting het oosten? Dus in hoeverre kan je hier nog praten van dat het dicht bij de bestaande infrastructuur ligt?

De voorzitter: Nou, dat is hier niet zo als in het vorige scenario. In het vorige scenario is echt gekeken naar de A16, dus langs die lijn ook de windturbines opstellen. En hier is dus meer de dijk zeg maar die daar ligt, de hoge dijk. En juist in lijn met de dijk de windmolens. Als er geen positieve punten te bedenken zijn, dan hoeft u ook niet perse te reageren. Als het te lang duurt, dan schakelen we anders zo door naar het volgende scenario. We hebben in de scenario's af en toe ook echt wel de extremen proberen op te zoeken, om ook te kijken: waar ligt de bandbreedte? Nou, ik stel voor om door te gaan naar het volgende scenario. Nou, in dit scenario denk ik dat er nog meer reacties komen op wat u niet goed vindt, want hier is helemaal veel windturbines geplaatst in verschillende lijnopstellingen. Waarbij je wel behoudt ook van de bestaande agrarische functie in het gebied, maar wel gezocht is naar het maximaliseren van de opbrengst om de ambitie te halen. En om dat te halen heb je dus best wat windmolens nodig in het gebied. Toch stel ik de vraag van: wat vindt u niet goed hieraan en waarom? Zodat we ook uw reactie in Menti kunnen vangen bij dit scenario. Waarschijnlijk kunnen we hier heel snel doorheen gaan. Ik zie een opmerking van wijze van opstelling is rommelig.

Betekent dat dan dat het aantal windmolens, of stel dat je het in een andere formatie zou opstellen, dat het dan betekent dat het dan wel mogelijk is? Ik weet niet of iemand daar op wil reageren.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ik wil daar best wel op reageren. Op mij komt het rommelig over inderdaad. En een andere formatie, dat is een betere term. Opstelling, ja, zou misschien anders overkomen. Maar zo weet ik niet, zie je door de windmolens Dordrecht niet meer.

De voorzitter: Oké, duidelijk. Ik zie meneer of mevrouw Schalken.

De heer Schalken: Ja, David Schalken van Beter voor Dordt nogmaals. Ik had eerder al in de chat aangegeven bij wind opwekken beperken we ons nu alleen maar tot de grote windturbines. Er is al een paar jaar geleden daar op gezocht en ik heb het nu net ook in de chat gegeven naar andere mogelijkheden die er zijn om wind op te wekken. Dat is zo'n intree locksysteem van Sharewind. Je kunt dat op internet kun je dat vinden. Dat ziet eruit als een, ja, dat kun je in alle vormen kun je dat gieten, in torens en veel minder opvallende vormen voor de omgeving. En ik ben wel eens benieuwd of ook te bekijken is of dat ook wellicht een alternatief zou zijn. Niet zo zeer wat ons betreft in het gebied aan de oostkant van de A16. Maar wellicht is het wel in te passen bij bijvoorbeeld de verdere ontwikkeling van het District-park.

De voorzitter: Joey, ik zie dat jij hierop wil reageren. Klopt dat?

De heer Reedijk: Ja, klopt. Even in reactie op meneer Schalken inderdaad. We kijken wel naar die andere typen van windenergieopwekking, maar dat zal dan over het algemeen zal dat in combinatie zijn mogelijk met bedrijventerreinen, maar ook bijvoorbeeld met boerenbedrijven. Dus het is wel iets waar we naar kijken, maar het is niet iets wat een gigantische bijdrage zal leveren. Want gewoon kleinere molens wekken minder op. Des te groter de molen, des te meer opwek. Dus het is wel iets waar naar gekeken wordt, maar dan meer in combinatie dus met wat ik aangeef met bedrijven of boerenbedrijven.

De heer Schalken: Maar toch om daar dadelijk met de tijd een afweging in te kunnen maken zou ik wel graag zicht op willen krijgen wat dat wellicht wel zou kunnen bijdragen. En ook het feit dat er partijen op het District-park of daar in de buurt gaat ontwikkelen, wellicht dat mee kunnen nemen in de ontwikkeling van hun bedrijf. Om daarmee ook een bijdrage te leveren. Dus ik zou dit wel graag meegenomen willen zien of uitgewerkt willen zien.

De heer Reedijk: Dat is mogelijk.

De heer Schalken: Oké, dank je wel.

De voorzitter: Ik zie in de chat nog een vraag. Klopt het dat dan ongeveer de ambitie haalbaar is voor Dordrecht met deze opstelling? Nou, wel een heel groot deel. Nou, volgens mij komen er niet heel veel reacties meer bij. Dan stel ik voor om verder te gaan naar de volgende. Nou, wat vindt u goed? Ik vraag me even af of het nuttig is om deze erbij te doen, maar als iemand nog wil reageren dan is daar nog even kort de

gelegenheid voor. Volgens mij is het wel duidelijk dat momenteel wind niet de voorkeur heeft, totaal niet. Gert-Jan, je mag je microfoon even open zetten.

De heer Kleinpaste: Ja, dank je wel. Ja, toch even omdat ik me stiekem best een beetje zit op te vreten hier. Ik hoop dat de collega's, ook als ze tegen windenergie zijn, het zouden kunnen opbrengen om toch een beetje actief mee te denken in toekomstscenario's. Omdat we wel een opgave met elkaar hebben. Dus je kunt wel voortdurend aangeven waar je het niet mee eens bent, maar dat helpt de discussie niet verder. Dus laat ik dat dan toch maar een keer aangeven.

De voorzitter: Oké, nou, ik ben benieuwd. Ik zie nog een handje. Meneer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, wat meneer Kleinpaste zei sluit aan bij wat ik eerder ook gezegd heb. Het is prima om ergens tegen te zijn, maar laten we de alternatieven in beeld houden. En ik vind het jammer als steeds de framing, ook door u als gespreksleider, wordt gemaakt van: o, daar zal iedereen wel tegen zijn. Laten we gewoon alle alternatieven reëel bekijken, want anders kunnen we onze ambitie nooit realiseren. Dat is mijn pleidooi en ik wil graag overal over praten.

De voorzitter: Oké, nou dank u wel voor deze tip aan mij. En ook richting uw collega's. Nou, ik stel voor om verder te gaan met het volgende scenario, ook omwille van de tijd. Hier hebben we gekeken naar grote zonnevelden in de polder. Waarbij je ook kijkt naar eventuele fietsroutes die daarlangs kunnen gaan. Met een mogelijkheid om die zonnepolders aan de randen te beplanten, zodat ze minder in het zicht liggen. En wellicht iets met een dijk eromheen, zodat ze ook passen in de omgeving. En niet onbelangrijk wat uit de eerste gesprekken kwam, het behoud van de agrarische functie in dit gebied. Met dit scenario is de opbrengst wel een stuk lager dan met de andere scenario's die we zojuist besproken hebben. Als je kijkt dan wat de opbrengst hiervan is, dan is dat ongeveer 21% of ruim 21% van de ambitie draagt hieraan bij. En het gaat puur om het beeld van grote zonnevelden in de polder. Wat vindt u hier goed aan? En kunt u ook duiden waarom u dit goed vindt of niet goed vindt. Wat vindt u hier niet goed aan en waarom niet? Ondertussen zit ik even te lezen wat u allemaal intypt in de reacties. De grote zonnevelden, landschapsvervuiling. Te kleine bijdrage aan de ambitie, dat is aan de andere kant. Lelijke vlaktes met panelen. Ten westen van de A16 bespreekbaar, maar niet oostelijk. Waarom behoudt van agrarische functie zie ik als vraag. Nou, dat komt meer uit de gesprekken die we hebben gehad met eigenlijk de burgers en de bewoners uit het gebied in de eerste ronde, maar ook in de tweede ronde. Daarin kwam naar voren dat ook het behoud juist van die agrarische functie als belangrijk werd ervaren door de mensen die in dat gebied wonen en werken. Liever zon op dak, daar wordt ook naar gekeken, maar dat is een ander spoor binnen de RES. Relatief veel ruimtebeslag in groen, met beperkte opbrengst. Mevrouw Klein-Hendriks.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, ik wil toch even een vraag stellen. Want ik zie nu al een paar keer dat dit een natuurgebied zou zijn. Maar dit is gewoon toch die punt met akkerbouwgebied naar de Moerdijkbrug? Dit is toch geen natuurgebied? Of vergis ik me nu?

De voorzitter: Nee, dat klopt. Dit is landbouwgebied en daaronder ligt het natuurgebied van de Biesbosch. Eigenlijk onder de dijk. Ik zie veel opmerkingen over dat u de bijdrage

aan de ambitie te klein vindt en liever zonnepanelen op daken. Ik weet niet of je daar heel veel meer dan mee opbrengt, maar ook een deel. Open polders beschermen.

De heer Reedijk: Ja, Elien. Misschien ook een reactie, wat er wordt gesteld dat klopt. Het is een agrarisch bedrijf. Het kan beter. Of is levensvatbaarder, wat de agrarische werkzaamheden betreft, bij windmolens. Dan blijft de akker veel, een groter deel van de akker, blijft beschikbaar voor het boeren. Dus dat is veel beter te combineren met een boerenbedrijf dan zonnevelden. Dus grote zonnevelden die komen in plaats van. En dat kan ook de levensvatbaarheid van een agrarisch bedrijf in de weg zitten. Dus de opmerking die hier wordt gemaakt, nou, snijden dus hout. Dat klopt.

De voorzitter: Ik zie ook nog de opmerking: de open polders beschermen. Dan is mijn vraag daarop van: waarvoor moeten de open polders beschermd worden of voor wie moeten de open polders beschermd worden? De heer Schalken.

De heer Schalken: Ja, ik wilde niet reageren op die vraag, want ik had al eerder mijn handje opgestoken.

De voorzitter: Oké, sorry. Dat had ik niet gezien.

De heer Schalken: Ja, maakt niet uit. Ik wil graag antwoord op de vraag of het participeren in wind op zee ook meegenomen mag worden in de opgave die er ligt?

De heer Reedijk: De heer Schalken, ik heb net de blaren op mijn vingers getypt. Het antwoord staat in de chat.

De heer Schalken: Dat heb ik niet gezien, sorry.

De voorzitter: Is er nog iemand die wil reageren op wat u hier heeft ingetypt? Zo niet, dan ga ik door naar de volgende vraag. Want ik ben toch ook wel benieuwd of er überhaupt wel mogelijkheden zijn voor zon in de polder. Zijn er aan dit scenario ook goede aspecten? Wellicht dat de reacties die we nu ontvangen ook bij wat vind je goed. Het kan best zijn dat er een bepaalde combinaties van scenario's wel mogelijk is. Ik wil u toch uitdagen om daarop te reageren. Net werd er ook gezegd: windturbines, nee. En nu zie ik ook zonnepanelen nee. Dan wordt het wel heel mager wat er overblijft. Dus ik ben dan wel benieuwd of het echt een hele harde nee is of dat er toch ook wel mogelijkheden zijn, maar misschien op een andere manier. Ik zie een paar handjes opgestoken. Eventjes kijken. Ik zie de heer Schalken. U mag uw microfoon open zetten.

De heer Schalken: Volgens mij was dat nog mijn oude handje, sorry.

De voorzitter: Oké. Dan ga ik naar Gert Jan.

De heer Kleinpaste: Ja, daar was ik. Ja, dan toch even aansluitend op waar mijn weerstand vooral ligt. Ik zie niet zoveel in dat concept van die regionale energiestrategieën waarin je dus een aantal aspecten niet mag meetellen. Want ik ben het met college Schalken eens dat wind op zee wel degelijk een hele grote bijdrage zou kunnen betekenen als het zou mogen. Dat heb ik ook in alle discussies en commissies steeds aangegeven, dus dat is geen geheim dat ik er zo over denk. Dus inherent aan het

nadenken in die RES situaties is dat je nu uit twee kwaden moet kiezen in mijn optiek. En daarom was ik ook zo benieuwd hoe de collega's daar dan in zitten. Ik tenderde dan toch wat meer naar zoveel mogelijk windenergie, omdat het rendement groter is dan met die zonnevelden. Maar dat blijft een lastige discussie.

De voorzitter: Is er iemand die daarop wil reageren?

Mevrouw Klein-Hendriks: Ik wil daarop wel reageren, want ik snap dat op zich wel. Maar het heeft ook wel een gehalte van dat het in elk geval niet in onze achtertuin zou horen. En ik weet dat bijvoorbeeld ook op zee wordt toch gedacht om dichterbij de kust zelf de windturbines neer te zetten. Wat mensen ook wel een aantasting vinden van het kustlandschap en het recht van vrij uitzicht. Dus zo heb je altijd voor- en nadelen. Ja. Proberen om te kijken hoe toch iets ingepast kan worden in onze eigen lokale behoefte en opgave vind ik niet verkeerd.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, daarop aansluitend. Kijk, ik denk dat er in het landelijke energieakkoord of klimaatakkoord ook heel duidelijk een hele duidelijke bijdrage van wind op zee is voorzien, maar ook een bepaalde hoeveelheid energie die op land moet worden opgewekt. En ik denk dat het heel belangrijk is dat we dat zoveel mogelijk gewoon realiseren en niet proberen die ambitie en die taakstelling af te schuiven door te zeggen van: het kan nog wel meer op zee.

De voorzitter: Oké. Ik wil toch die discussie over wind op zee hier beperken en hiermee afsluiten. Ik weet niet of de heer Jansen hier nog op wilde aanhaken of een ander punt heeft?

De heer Jansen: Inderdaad. Ik wilde aansluiten bij de heer Van der Meer. Ik wilde ook vragen aan mijn collega's in hoeveel verschillende talen ons nog duidelijk gemaakt moet worden dat dit gaat om een opgave die aan ons gesteld is en dat dit los staat van de opgave van wind op zee, die inderdaad wat meer landelijk geregeld wordt. Wij hebben een opgave te vervullen en dat moeten we in eigen hand vervullen. Er zijn partijen die altijd vooraan staan om te roepen dat iedereen zijn eigen broek moet ophouden, maar als het aankomt op het verduurzamen dan hoeven we in één keer die eigen broek niet zelf op te houden. Dan moeten we dat maar doorschuiven naar zee of buiten de regio of et cetera, et cetera. Dat gaat niet bijdragen aan de discussie denk ik.

De voorzitter: Oké, bedankt voor deze toevoeging. Dan heb ik nog de heer of mevrouw Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Nou, nog steeds een meneer. Maar dat geeft niet. Ja, ik neem de vraagstelling best wel serieus. Maar 1 ding staat vast. We hebben een eiland met beperkte mogelijkheden en dat geldt ook voor dit vraagstuk. Dus serieus ja, maar de mogelijkheden zijn begrensd. En dan zeg ik dat je politiek ook op begeven moment moet zeggen van: jongens, dit is de uiterste grens van de mogelijkheden en daar laten we het bij. Het heeft geen enkele zin om wat dat betreft ambities te creëren waarvan je weet dat we ze niet kwijt kunnen op ons eiland. En dan heb ik het over draagvlak.

De voorzitter: Oké, dank u wel voor uw duidelijke standpunt hierin. Ik krijg het bericht dat we over 10 minuten of al minder moeten stoppen. We hebben volgens mij nog 1 scenario. Even kijken. Ik wil die toch graag nog met u bespreken. Dit is het scenario waarbij gekeken is naar zon langs de bestaande infrastructuur en dan met name de A16. Hiermee ontzie je de gehele polder aan de oostkant van het spoor en de A16. Er is geen windenergie in dit scenario. De opbrengst die je hiermee kan realiseren is ruim 28% van de ambitie. Nu ga ik weer door naar de vraag. Graag zou ik van u willen weten hoe u kijkt tegen dit scenario. Wat vindt u hier niet goed aan? Ik zie nog 2 handjes opstaan. De heer Schalken.

De heer Schalken: Ja, in dit scenario is dan de oplossing met zon gevonden in het gebruik maken van ook de geluidsschermen en dat soort dingen allemaal. Of is het gewoon echt zonnevelden zijn dit?

De voorzitter: Dit zijn zeg maar kleine gebiedjes langs de A16, eigenlijk een soort restruimtes die ertussen liggen, die benut zijn voor zonneveldjes.

De heer Schalken: Oké, dank je wel. Ja.

De heer Reedijk: Elien, we hebben nog een handje. Van de heer Jansen, denk ik.

De voorzitter: Ja, de heer Jansen.

De heer Jansen: Moest ik even terugschakelen. Het handje stond nog omhoog voor net. Mijn excuus.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

De heer Jansen: Een hand die tegen de antiwindenergie is.

De voorzitter: Ondanks dat hier staat: wat vindt u niet goed, zie ik hier ook wel positieve opmerkingen bij staan. De opbrengst wel laag, als negatief. Hierbij mooi als toevoeging aan scenario 3. Stop met het eiland volplempen met dit soort achterhaalde techniek. Ook weer de opbrengst beperkt. Beter inpasbaar. Wel afhankelijk van de zichtbaarheid. Moet onzichtbaar zijn. Waarom niet geluidsschermen benutten? Nou, dat is dan meer nog misschien een kans die meegenomen kan worden.

De heer Reedijk: We hebben nog een knipperlichthandje, Elien.

De voorzitter: Zag je van wie? Want ik zie nu geen handje meer.

De heer ...: Gert Jan. De achternaam is mij even ontschoten.

De voorzitter: Gert Jan, wil jij wat inbrengen?

De heer Kleinpaste: Nou, ik was aan het typen en ik was mij er niet van bewust dat mijn handje iets deed. Maar mijn vraag zou zijn aan de collega die zegt: stop nou met het volplempen van het eiland met achterhaalde techniek. Welke andere technische opties hij dan wel heeft om iets te doen.

De voorzitter: In het gebied, in het zoekgebied.

De heer Kleinpaste: In het zoekgebied ja.

De voorzitter: Ja. Diegene die die opmerking heeft gemaakt kan ook in de volgende sheet wellicht aangeven wat wel mogelijkheden zijn en waar kansen liggen voor andere technieken in het gebied. Ik ga nog even gauw door naar de volgende voordat we straks teruggehaald worden en weer allemaal bij elkaar worden gezet. Hier de vraag weer: wat vindt u goed? En kunt u ook duiden waarom u dit scenario, zon langs de bestaande infrastructuur, goed vindt? En ook als u andere ideeën heeft over andere duurzame energie opwek die hier zou passen dan kunt u dat ook nog aanvullend kwijt of in de chat. Want ook de opmerkingen in de chat die verzamelen we en bekijken we achteraf. Ik zie hier nog een vraag in de chat staan van: ik zie niet goed waar de panelen nu komen, ik heb geen handfunctie, door de heer Ronald. Wellicht kunt u even uw vraag stellen. U mag uw microfoon even open zetten.

De heer Portier: Het is mij inmiddels duidelijk geworden met het ingezoomde plaatje. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, prima.

De heer Reedijk: Elien, volgens mij kunnen we nu wel ieder moment worden teruggehaald naar de plenaire sessie. Dus als dat zo meteen gebeurt, dan wees niet verrast.

De voorzitter: Nee. En dat gebeurt automatisch. Ik denk dat Nina wel een berichtje zet in de chat. Zijn er naar aanleiding van dit scenario nog mensen die nog wat willen zeggen hierover? Daar is nog wel even ruimte voor.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ik vind bij deze van: hoe ervaar je het als je naar Dordrecht toe rijdt, zeg maar. Dat is voor mij een beetje een vraagteken bij deze optie. En dan vergelijk ik het op het moment dat je bij oude historische steden komt aanrijden met de auto. Met de fiets over de snelweg is wat lastig. Dan bijvoorbeeld bij een klein dorp, stadje, Doesburg. En je kwam daar langs industrie. Dat trok mij altijd minder aan. Die associatie heb ik ook bij zonneweides. Die doen mij niet zo heel denken aan een historisch of polder of natuurgebied wat Dordrecht ook rijk is. Dus dat vind ik het lastige met deze optie.

De voorzitter: Oké, dat snap ik. Ja. Heeft u dit ook duidelijk in de opmerkingen gezet? Ik neem het anders gewoon even mee. Ik schrijf het op.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ik wil het best typen, maar dat is weleens lastig.

De voorzitter: Ja, is goed. Ja, ik zie ondertussen dat de andere groepen ook al klaar zijn. Dus ik ga ook aangeven dat wij klaar zijn. Want ik zie niet heel veel meer opmerkingen erbij komen. Nou, het kan nu zo zijn dat we elk moment teruggehaald worden. En dan is er even een mogelijkheid om de benen te strekken of even een glas water te pakken.

De voorzitter: Kees, we horen net dat Dordrecht nog een vergadering heeft. Die begint over 3 minuten. Die was ons niet bekend.

De voorzitter: Nee. Dat moeten we gewoon accepteren. Dat is dan gewoon zo. Het is meer een vooruitblik nog naar de derde ronde participatie.

De voorzitter: Ja, er wordt in de chat gezegd: 10 uur is 10 uur. Dat klopt. Ons was meegegeven tot half 11, dus vandaar dat er hier een misverstand in is. Dus vandaar. 10 uur is absoluut 10 uur. Dus als mensen naar de andere vergadering moeten. Hoelang hebben wij nog nodig, Kees?

De voorzitter: Wij hebben nog een 5 tot 7 minuten nodig. Laten we dan meteen beginnen.

De heer Reedijk: Ja. Elien, kan je mij helpen met de aanpak van de derde participatieronde? Even de volgende. Ja, ik noemde het al. Er is een derde participatieronde gepland waarin we met criteria en discussiebeelden scenario's weer terug gaan naar onze burgers, de belanghebbenden, voor de A15 en de A16. Dat is 8, 9 en 11 maart. Het verhaal van de restructies op het platform denkmeeDrechtstedenenergie.nl is ook in deze periode gaat weer verder. En in diezelfde periode eind maart willen we nog een keertje bij deze groepen terugkomen om de resultaten met u te delen en met u te delen in welke richting het gaat bewegen. Dat is een belangrijke controle. Bewegen we in de goede richting? U kunt ons beïnvloeden in die derde participatieronde. Volgende, alstublieft. Als we dan zo vooruitkijken.

De heer Reedijk: Kees, excuus. Maar toch even 1 aanvulling, Kees. Dit is dus inzicht in de derde participatieronde. Na de participatieronde volgt uiteraard nog het reguliere besluitvormingsproces. En dan zult u ook als gemeenteraad in de besluitvormende rol in positie zijn.

De voorzitter: Ja, natuurlijk. Dit is nog in het ontwerpend/participerend onderzoek een derde ronde waarin we u betrekken. Als wij dan in de derde ronde bij u terugkomen, wat zijn dan de onderwerpen die u wil bespreken? Hebben we opnieuw een vraag met opnieuw een andere code. Die staat boven in deze slide. Dat heeft ermee te maken dat we graag uw verwachtingen willen weten. We hebben nu het gesprek gehad over de zoekgebieden. Over welke dingen moeten we dan in die derde ronde echt hebben met u? Zodat het relevant is, zodat het nuttig is. Kunt u erop reageren? Moeten we eerst natuurlijk weer de stap hebben van inloggen bij de Mentimeter. Ik zie geen reacties. Ja, concrete businessplannen. Dat is de financiële kant van de plannen. Is het relevant en haalbaar. Ambitie los moeten laten en voor het lagere bod gaan. Ja. Wat voor keus hebben wij als wij de opgave wel willen halen. Ja, helder. Het draagvlak. Ik vind de derde ronde pas opportuun als we de politieke discussie met elkaar hebben gehad. Ja. Dat is een ingewikkelde. De politieke discussie gaat op gegeven moment hier doorheen lopen. Over alternatieve opties en scenario's. Wat als we helemaal niks willen doen? Eerst voor draagvlak kijken. Ja. Ik denk dat wij in de derde ronde dus op dat draagvlak een duidelijke terugkoppeling moeten geven. Hoe voorkomen we dat de uitdaging energietransitie afwent op een zeer beperkt deelgebied van de regio? Samengesteld met andere opgaven bereikbaarheid en woningbouw. Ja. Het druppelt nog wat binnen. Dit geeft wel een idee voor ons waar we ons op gaan richten. Even kijken. Suggestie uitwerken. Wat als Dordrecht eruit stapt om ons eiland te behouden. Ja. Dat is er eentje. Politieke haalbaarheid. Ja. Ruimte afstemmen. Richting geven, de uitgangspunten bespreken in de raad om te voorkomen dat we iets krijgen waar we eigenlijk geen nee op kunnen zeggen. Dat is het besluitvormende proces. Ik ben geneigd vanwege de tijd ook te zeggen: laten

we deze sluiten. Dit geeft een beeld waaraan u denkt voor de volgende ronde. Hartelijk dank daarvoor. Nog één kleine vraag. Wat vond u van de manier waarop we deze bijeenkomst hebben georganiseerd? Zijn er goede dingen, niet goede dingen? Kunt u ons een tip geven, dit kan beter? En als u een compliment wilt geven, dat vinden wij heel prettig. Even kijken. Top. Ik zie. Ja. Gebruik van Menti met steeds wisselende codes is verwarrend. Ja. Te weinig ruimte voor de politieke weging. In ons participatief ontwerpend onderzoek gaan wij de gegevens aandragen die in de politieke weging een rol kunnen gaan spelen. Dat is hoe wij onze opgave zien. Goede aanzet. Nu de uitwerking van alle aangedragen suggesties. Te rommelig en informeel voor een gemeentelijke vergadering die openbaar wordt uitgezonden. Ja, ik snap het. Een echte discussie is op deze manier lastig. Ik stel voor over 15 seconden de stemming te sluiten. Wij zullen al deze opmerkingen gewoon ook naderhand doorlezen en ons ter harte nemen. Dank voor uw bijdrage. En ik wil u danken voor uw aanwezigheid. Dank voor de discussie, het open gesprek wat we in onze groep konden voeren en dank voor de suggesties en het meedenken wat we konden ervaren. Een prettige avond. Een goed gesprek voor straks voor de mensen in Dordrecht. En een prettige avond. Tot een volgende keer. Dank u.

2. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond, allemaal. Het is kwart over 10, 9 februari, en dit is een voortzetting van de commissievergadering fysiek van de commissie in Dordrecht. We zijn net geland vanuit een presentatie over de regionale energiestrategie en wij hebben een relatief korte agenda vanavond. Ik zal als eerste dadelijk de griffier vragen om de namen op te lezen van diegene die aanwezig zijn deze avond. Ik zal daarna proberen om de vergadering rond kwart voor 11 te beëindigen. Dat moet lukken met de punten die we hebben. En ik zal de tijd voor u proberen te bewaken. Ik wil de griffier vragen om de namen op te lezen van de aanwezigen.

De heer Den Boer: Goedenavond. In de vergadering zijn aanwezig: de heer Kuhlmann van de VVD, de heer Loekemeijer D66, de heer Hartog PVV, de heer Chapel CDA, de heer Van der Meer GroenLinks, de heer Tutupoly Beter voor Dordt, de heer Kleinpaste Gewoon Dordt, mevrouw Klein-Hendriks de voorzitter, mevrouw Van der Berg PvdA, de heer Jansen PvdA, de heer Struijk CU/SGP, wethouder Van der Linden, de heer Stolk van de VSP, mevrouw Stolk van de VSP, de heer Noldus VVD, de heer Soy van Beter voor Dordt, de heer Bosuguy D66, de heer Portier van de SP, wethouder Sleeking en de heer Oostenrijk van het CDA.

De heer Van der Meer: Microfoon, Ingrid.

De voorzitter: Dank u wel, Frans-Bauke Van der Meer. We hebben met name de behandelvoorstellen vanavond. U ziet de agenda voor u. Kunt u zich vinden in deze agenda? Ik heb geen tegenreactie. Ik zal even de chat even aanzetten. Mededelingen, er zijn vooraf geen mededelingen aangemeld. Is er nog iemand die vanuit de commissie of het college een mededeling wil doen? Zie ik ook niet.

3. Vaststellen besluitenlijst adviescommissie van 3 februari 2021

De voorzitter: Dan ben ik bij punt 3, het vaststellen van de besluitenlijst van de adviescommissie van 3 februari 2021. Er zijn vooraf geen wijzigingsvoorstellen ingediend.

De vraag is of de commissie zich kan vinden in de besluitenlijst? Ik ga er vanuit dat het zo is.

4. Vragen aan het College

De voorzitter: Dan zijn we bij punt 4. Dat zijn de vragen aan het college. Er is een vraag aangemeld van de zijde van de heer Jansen van de PvdA over gladheidsbestrijding. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, hij is er. Terwijl veel burgers verstandig waren het afgelopen weekend en netjes binnen bleven heb ik mij zowel zaterdag als zondag op glad ijs begeven en ben toch de hele dag de weg op gegaan en ik kwam tot de volgende ontdekking. De gemeentes Alblasterdam en Zwijndrecht hadden het eigenlijk met de gladheidsbestrijding, en dan heb ik het vooral over het schuiven van wegen, prima voor elkaar. De gemeentes Dordrecht en Papendrecht scoren eigenlijk een mager zesje. En Hendrik-Ido-Ambacht had keurig geveegde fietspaden, maar de weg vonden ze niet zo belangrijk, laat staan de bus routes. Nou vraag ik mij af: vinden wij een mager zesje voldoende in Dordrecht? Is de gladheidsbestrijding niet iets wat we eigenlijk beter regionaal in samenwerking met de andere gemeentes aan zouden moeten pakken? En waarom wordt er in Dordrecht wel gestrooid maar niet meer geveegd of niet veel geschoven of heel matig geschoven? En kan dat beter? En waarom kan dat dan niet beter als het niet beter kan? Dat zijn een beetje mijn vragen aan het college.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jansen. Schrapen voor een zesje, zal ik het dan maar samenvatten. De heer Van der Linden heeft aangegeven dat hij voor de wethouder Stam deze vraag zal beantwoorden voor u. De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Ja, dank. Ja, nou ja. We zijn natuurlijk wel beland in de echte winter weer. Dat is ook een goede gelegenheid om alle routes te testen en al het vegen en strooien weer eens van stal te halen. Er wordt wel samengewerkt aan de randen van de gemeentes. Er wordt goed afgestemd wie wat doet. Dat je niet opeens een stukje overslaat. Er wordt niet samengewerkt bij het zelf strooien of vegen of schuiven in de gemeente. Dat is lokaal beleid. Er zitten ook wel wat verschillen in beleid en uitvoering. Ik kan niet helemaal peilen waar die verschillen zitten. Maar sommige gemeentes maken net iets andere keuzes. Bij ons staat in ieder geval voorop dat de wijken bereikbaar moeten blijven en ook de doorgaande routes. Daar horen in principe natuurlijk de bus routes in veel gevallen er zeker bij. Dus ik kan niet helemaal beoordelen of uw waarneming van dit weekend nog dezelfde is als die van bijvoorbeeld vandaag. Want er is ook de afgelopen dagen nog hard gewerkt. Het feit is natuurlijk wel dat het zout wat gebeiteld is bij het strooien op het moment wat moeilijker leidt tot een begaanbare weg omdat het nogal koud is en dan wordt het minder goed ingereden omdat er ook weinig verkeer is. Op dit moment zijn alle doorgaande routes goed begaanbaar, goed genoeg. Niet overal een 8 of een 9 denk ik, maar ze zijn wel goed begaanbaar. Tot zover even de beantwoording die ik heb meegekregen vanuit de portefeuille.

De voorzitter: De heer Jansen, kunt u zich vinden in de beantwoording?

De heer Jansen: Ja, ik heb nog even niet vernomen of een regionale samenwerking wat ruimer dan alleen maar afspreken tot waar de grens ligt, of een ruimere regionale

samenwerking niet verstandiger zou zijn in deze. Omdat vooral de doorgaande routes natuurlijk ook niet ophouden bij de gemeentegrenzen. En ik neem aan dat ook Dordrecht zeker op dat soort dagen liever heeft dat mensen met openbaar vervoer reizen dan met de auto. En is het niet handig als Dordrecht misschien zijn bus routes wel op peil heeft. Dat was ook niet helemaal zo, maar het was berijdbaar. En vervolgens op diezelfde bus route de bus naar binnen moeten brengen en niet verder kunnen rijden omdat we in Ambacht niet kunnen rijden. Vandaar dat ik mij afvraag of een regionale samenwerking hier niet verstandig zou zijn.

De heer Van der Linden: Misschien nog een kleine tweede termijn, voorzitter? U wil om kwart voor 11 stoppen, dat weet ik. De inzet. Kijk HVC werkt voor alle gemeentes, dus in die zin is het vergelijkbaar. Maar de manier van werken hangt verder ook af van de omvang van je eigen buitendienst. En die verschilt gewoon een beetje per gemeente. En ook de keuzes die worden gemaakt. Als u zegt van: maken we dezelfde afspraken over bijvoorbeeld eerst doorgaande routes, waaronder bus routes, en dan andere wijktoegangswegen en dan woonerven bijvoorbeeld. Ik weet niet. Dat is een interessante andere vraag. Daar zouden we ook weleens naar kunnen kijken. Ik weet niet of dat zo is.

De heer Jansen: Helder.

De heer Van der Linden: Tot zover even.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel voor de vraagstelling, de heer Jansen. Dank u wel voor de beantwoording door wethouder Van der Linden.

Stukken ter bespreking

5. Raadsinformatiebrief Corona maatregelen (12 januari 2021) - Raadsinformatiebrief

De voorzitter: Wilde ik verder gaan naar het volgende punt. Dat is de raadsinformatiebrief coronamaatregelen van 12 januari dit jaar. Er heeft zich niemand vooraf gemeld die deze raadsinformatiebrief wil bespreken en ik wil daaruit concluderen dat de raadsinformatiebrief wat de commissie betreft ter kennisname naar de raad kan.

Agendadeel: Nieuwe behandelvoorstellen

6. Beantwoorden motie 200415/M1 'meting geluidsoverlast N3' (fase 1) - Raadsinformatiebrief

De voorzitter: Dan zijn we bij de behandelvoorstellen. Dat zijn de agendapunten 6 tot en met 10. Het aantal nieuwe behandelvoorstellen is deze week beperkt. Het zijn 5 stuks. Ik stel voor dat we ze één voor één aan de orde stellen. De voorgaande keren hebben we ook deels al schriftelijk geïnventariseerd. Dat hebben we nu niet gedaan. Het eerste behandelvoorstel is behandelvoorstel 6. Het beantwoorden van de motie 200415/M1 meting geluidsoverlast N3. Het behandeladvies is om het ter kennisname naar de raad te sturen. U wordt nu geïnformeerd over de resultaten van de nulmeting. De resultaten waar u echt iets mee kunt zijn die van de volgende meting die na afronding van de N3 werkzaamheden plaatsvindt. Overigens vindt dit voorjaar op initiatief van uw commissie

nog een algemene bespreking over het thema geluid plaats. U kunt de raadsinformatiebrief daar desgewenst dan ook als stuk aan toevoegen.

De heer Soy: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Soy.

De heer Soy: Ja, heel kort. De informatie die in de raadsinformatiebrief staat die mag gerust bij de algemene thema over geluid betrokken worden, maar wij willen wel dit onderwerp separaat nog een keer laten terugkomen om die vergelijking tussen de geluidsmeting voor de werkzaamheden en de geluidsmeting na de werkzaamheden, om dat onderwerp wel een keer te kunnen bespreken. Anders is alles voor niks geweest.

De voorzitter: Mag ik u vragen, de heer Soy, betekent het dan dat de thematische bespreking geluid dat dat prima is om die metingen erbij te betrekken mits dan ook wel die tweede meting beschikbaar is?

De heer Soy: Nee, ik had het anders geformuleerd. Deze meting die kan gebruikt worden bij de informatieavond over geluid. En los daarvan, als de tweede meting er is, dan willen we op dat moment voorstellen om die twee vergelijkingen met elkaar om die dan apart te bespreken.

De voorzitter: U wilt er voldoende aandacht voor hebben voor die metingen?

De heer Soy: Ja, graag.

De voorzitter: Dan kunnen we dat noteren. De heer Kleinpaste vraagt om een politieke vraag, maar laten we die doen op het moment dat we de tweede meting hebben.

De heer Soy: Die meting is er niet, dus voor hetzelfde geld komt daar helemaal geen politieke vraag uit. Maar als er hele afwijkende dingen zijn of het is juist niet verbeterd na aanleg van de ZOAP. Dat zijn allemaal als dan redeneringen. Dus op dit moment kan ik daar nog geen antwoord op geven.

De voorzitter: Prima, dank u wel. Dan doen we dat zo. Ik hoor de heer Kleinpaste, klopt dat?

De heer Kleinpaste: Ja, dat klopt. Dan wil ik het toch even helder hebben. Dat betekent dat als die meting er is wordt er bepaald of het überhaupt een separate bespreking wordt.

De voorzitter: In zoverre klopt dat, de heer Kleinpaste. En nu gaat het alleen over deze nulmeting. Dat zal dan t.z.t. met de tweede meting zal bekeken worden of dat samen op dezelfde avond, maar dan wel met voldoende aandacht voor de metingen besproken zou kunnen worden met eventuele politieke vragen. Dat komt nog. Ik wilde naar punt 7.

De heer Soy: En dan tussendoor, als dat thema geluid aan bod komt en deze informatie.

De voorzitter: De heer Soy, mag ik met uw welnemen naar het volgende punt gaan?

7. Aanvullende artikel 40-vragen RVO van de fractie CDA over Houtstook - houtrook - luchtkwaliteit

De voorzitter: De aanvullende artikel 40-vragen van het CDA over houtstook, houtrook en luchtkwaliteit. Het behandeladvies is kennis nemen van de gestelde vragen in afwachting van de beantwoording door het college. Kan dat op instemming rekenen? Ik neem aan van wel. Geen tegenbericht.

8. Beantwoording vragen n.a.v. presentatie Dordwijkzone in commissie Fysiek

De voorzitter: Dan wil ik naar punt 8 gaan. Punt 8 heeft iets meer toelichting nodig. Beantwoording van vragen naar aanleiding van de presentatie van de Dordwijkzone in de commissie fysiek. U heeft die beantwoording heeft u bij de behandelvoorstellen gezien. U wordt gevraagd om aan te geven of u nog een consulterende bespreking over Dordwijk wenst of dat u schriftelijk wilt reageren of dat de beantwoording van de vragen van nu afdoende is. En ik licht dat even verder toe. Gezien de eerdere wens van de commissie leg ik de optie van een consulterende bespreking in de maand maart aan u voor. Vanuit het college is ook de wens gekomen om nog met de commissie in gesprek te gaan over de uitgangspunten en wensen en om duidelijk te maken wat wel en geen onderdeel is van de maatschappelijke businesscase. Zijn er fracties die bezwaar hebben tegen dit voorstel, dus om het later in maart alsnog te bespreken, dan zie ik dat graag in de chat. En dan verder op dit punt nog 2 toevoegingen. Bij het beantwoorden van de vragen Dordwijkzone nog 1 toevoeging. Vanuit de werkgroep sport van de commissie sociaal is gevraagd of sociaal bij de consulterende bespreking kan aansluiten. En ik neem aan dat de commissie daar geen bezwaar tegen heeft. Dus de inhoudelijke bespreking in maart en dat de commissie sociaal aansluit. Even kijken. De heer Noldus van de VVD.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank u wel. Op zich van ons geen bezwaar op hetgeen u zojuist schetst. Wel zouden we ook willen verzoeken om ook deze beantwoording in die zin aan te houden dan wel te betrekken bij de bespreking van de Krommedijk in de commissie sociaal. En dat we ook deze beantwoording naar die commissie doorgeleiden en bij dat dossier te betrekken gezien de aard van de vragen en de antwoorden daarvoor een deel ook betrekking op hebben en dit bestuurlijk en politiek ook waarschijnlijk langs elkaar besproken zal worden.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Noldus. Nu neem ik aan dat de griffier daar ook wel melding van zal hebben gemaakt in de betreffende werkgroep. Maar de griffier, de heer Den Boer, zal het in elk geval genoteerd hebben. Dan de heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ja, dank u wel voorzitter. Misschien ligt het aan mijn vermoeidheid hoor, maar ik ben het spoor bijster wat er, als we het gaan bespreken in maart, wel binnenvalt en wat er niet binnenvalt. Welke onderdelen er echt in zijn gezamenlijkheid met de commissie sociaal besproken zou moeten worden en of die er echt in vallen. Kortom, ik ben eigenlijk de draad kwijt van wat we dan zouden gaan bespreken.

De voorzitter: Ja, een goede voorbereiding is wel gewenst inderdaad. Ik kan mij voorstellen de wens van het samengaan met de commissie sociaal, de Dordtwijkvisie is natuurlijk, de Dordtwijkzone is natuurlijk deels ook een visie op de sportterreinen die daar zijn. Uit de stukken die bij dit behandelvoorstel zaten zag u ook dat daar ook vragen over

zijn gesteld vanuit GroenLinks over openbaarheid en toegankelijkheid. Dus dat samengaan kan ik mij voorstellen. Ik kan me ook wel voorstellen dat we goed nadenken over hoe het dan besproken gaat worden en dat we ook als commissie wel het gevoel gaan krijgen van: als er op enig moment een besluit moet worden genomen, dat wij weten wat voor besluit dan van ons gevraagd gaat worden. Is het goed als we daar met de griffie nog over van gedachte wisselen?

De heer Kleinpaste: Voorzitter, mag ik daar nog op reageren?

De voorzitter: Ja, de heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ja, het lijkt mij uitstekend om daar met de griffier nog even over na te denken, want ik lees dat de sportparken bijvoorbeeld erbuiten vallen en dat maakt het heel onlogisch om dat gezamenlijk te bespreken. Dus daar zat ook mijn gevoel van: wat gaat er dan nu gebeuren? Ik heb graag helder als we een bespreking inplannen dat we ook weten waarover we het gaan hebben en wat de beslispunten en de politieke vragen zijn.

De voorzitter: Ja, prima. Dat moeten we goed voorbereiden. Dank u wel. Dan was nog, even kijken. Even kijken. In maart bespreken, oké. Akkoord met de heer Noldus van mevrouw Stolk. In maart bespreken in fysiek en dan kijken of sociaal aanschuift. Nou, ik vraag u om toe te staan om dat even te bekijken met de commissie sociaal en of we daar scherpte in kunnen aanbrengen. Mevrouw Stolk, u heeft het woord gevraagd.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. Dank. Even een toelichting op waarom we dit, die consultatie, gezamenlijk willen doen. Omdat er een overlap is met sociaal en om de druk een beetje weg te halen zowel bij de commissie fysiek als bij sociaal hebben we de voorkeur gegeven in de commissie, de comité commissie, om het gelijk met elkaar te consulteren. Want anders komen we namelijk in nood met de agenda's, want er zitten ook beslistermijnen aan vast. Dus als we het eerst in fysiek gaan doen en dan in sociaal en dan moeten we nog weer een gaatje gaan zoeken hebben we voorgesteld om het maar tegelijkertijd in de commissie sociaal en fysiek te doen. Dus dat is even een toelichting daarop.

De voorzitter: Ja, dank u wel, mevrouw Stolk. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik heb toch goed begrepen dat de vraag gaat over een consultatieve bespreking waarbij dus input vanuit de commissie of commissies voor het plan wordt gevraagd. En een besluitvorming komt als ik het goed zie in een later stadium. Of klopt dat niet?

De voorzitter: Zoals ik het heb begrepen wordt de input vooral gevraagd zodat er na de zomer door het college een programma kan worden vastgesteld en dat programma heet dan: de Dordtwijkzone. Nou, dat betekent dat wij als commissie en als raad ook waarschijnlijk willen weten welke kaders wij dan daar in vaststellen. Die kaders die worden dan vastgesteld in de omgevingsvisie. Dus het programma is eigenlijk een uitwerking van die omgevingsvisie. Zo zit het ongeveer in elkaar. Maar laten we het goed voorbereiden zodat we juist ook omdat het samengaat met de commissie sociaal een goede bespreking of consultatie, hoe dan ook, zullen hebben over dit onderwerp en dat

we ook als commissie weten wat er daarna moet gebeuren. Riant steun voor het voorstel voor bespreking samen met sociaal. Nou, dan gaan we dus. Dan gaat dat ingepland worden.

9. Brief van mevrouw Girmscheid inzake kappen platanen in Stadspolders

De voorzitter: Dan wilde ik naar het volgende punt. Dat gaat over de brief van mevrouw Girmscheid inzake kappen platanen in Stadspolders, punt 9. Daar heeft de heer Van der Meer van GroenLinks gevraagd om een antwoord aan mevrouw Girmscheid te laten opstellen. Ik neem aan dat dat niet op problemen stuit. Dat is dan punt 9.

10. Brief van Stichting het Wantij inzake koers verleggen Stadswerven natuurgebied

De voorzitter: Punt 10. De brief van de stichting het Wantij inzake koers verleggen Stadswerven natuurgebied. Het behandeladvies is om het voor kennisgeving aan te nemen. En de heer Van der Meer heeft een behandelverzoek op dit punt. De heer Van der Meer, kunt u dat toelichten?

De heer Van der Meer: Nou, geen afwijkend van het advies. Maar ik zou de brief graag betrekken bij de discussie over de visie staart.

De voorzitter: Dank u wel. Dat lijkt mij geen probleem. Dan hebben we de behandelvoorstellen deze avond gehad. Ik hoorde iemand. Excuses. De heer Portier, gaat uw gang.

De heer Portier: Ja, ik had ook het woord gevraagd bij punt 10. Ik heb in principe ook geen afwijkend voorstel en sluit mij eigenlijk aan bij de heer Van der Meer. Ik wil wel even gezegd hebben dat ik inderdaad het een belangrijke brief vind die we ons moeten aantrekken. Dat we die echt goed moeten betrekken bij die staat. Want de manier waarop, zeg maar, het hele gebied dreigt te verstenen en natuurwater verloren dreigt te gaan gaat mij zeer aan het hart. Dat wou ik even kwijt.

De voorzitter: Dank u wel. Dat voor wat betreft de behandelvoorstellen.

Overig Agendadeel

Sluiting

11. Termijnagenda commissie Fysieke Leefomgeving

De voorzitter: Dan wil ik nu naar de termijnagenda gaan. Die termijnagenda, punt 11 van de agenda. Namens de griffier wil ik bij de voorliggende termijnagenda de volgende voorstellen doen. Zoals afgelopen donderdag naar u is gemaaild moet de commissiebespreking van de RIP visie staart die op 16 september 2020 is geschorst nog worden hervat. De griffier zal dit met uw welnemen inplannen voor één van de vergaderingen in maart. Ik neem aan dat dat op uw instemming kan rekenen. Het volgende punt. Voor 3 en 9 maart staan respectievelijk de presentatie en de bespreking van het burgerinitiatief Hanneke van Dordt op de termijnagenda. Er is echter nog steeds

geen formele reactie vanuit Rijkswaterstaat ten aanzien van het radaronderzoek. En dat betekent dat het college ook nog geen advies aan uw raad kan uitbrengen. Het voorstel is het burgerinitiatief daarom voor alsnog naar de lijst van nog te plannen zaken te verschuiven. Met uw welnemen zal de griffier deze week per mail nog een voorstel doen voor een alternatieve invulling van de vrijvallende tijd. Voorzitter, de heer Oostenrijk heeft een vraag over het 50KV, neem ik aan, gebouw. De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Kleinpaste en de heer Oostenrijk. Maar mag ik de heer Oostenrijk als eerste het woord geven?

De heer Kleinpaste: Ja, ik had aansluitend op Hanneke een vraag.

De voorzitter: Ik kom zo bij u terug. De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter. Het lijkt mij heel goed. Ik zal dat ook aan de wethouder willen vragen, als die tenminste meeluistert, aan wethouder Sleeking, om die consulterende bespreking ook in die zin zo voor te bereiden ook in visueel opzicht dat wij ook wat dat betreft een goede visuele presentatie krijgen over de effecten die nieuwbouw achter dat transformatiestation met zich meebrengt. Met name ook naar de omliggende omgeving, gebouwde omgeving. En ook met betrekking tot het wandelpad wat was voorzien langs de Wantij. Ik denk dat dat heel goed is om daar scherp de situatie in beeld te krijgen en dat moet kunnen met simulaties. Ten einde ons ook wat dat betreft een goed beeld te laten krijgen van wat men beoogt.

De voorzitter: U wilt graag niet alleen een bespreking maar ook toch een klein inzicht in het stedenbouwkundige beeld? Dank u wel.

De heer Oostenrijk: Omdat een bespreking kan denk ik geen effect hebben als we dat niet visueel op verschillende manieren gepresenteerd krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. Ja. Dat is dan voor 3 maart. Ik rond nog even één punt af. 9 maart, het vervolg van de RIP visie staart en brede bespreking van geluid. En dan had de heer Kleinpaste nog een vraag bij Hanneke en het radaronderzoek.

De heer Kleinpaste: Nou, niet zo zeer bij de radar, want ik kan me voorstellen dat we daar op wachten. Alleen de presentatie neem ik aan gaat gewoon door?

De voorzitter: Nee, nog niet. Waarom zouden we dat door laten gaan als er niet ook al een advies van. Want dat betekent dat we dingen uit elkaar gaan trekken. Dat is misschien niet handig.

De heer Kleinpaste: Nou, nee. Dat staat uit elkaar, want.

De voorzitter: Nee, het voorstel is in dit geval van de griffier om het burgerinitiatief voor alsnog naar de groslijst te verschuiven. En dat betekent dus dat en de presentatie nog wacht ook op het advies.

De heer Kleinpaste: Ik vind dat onlogisch. Het is uit elkaar getrokken, want de presentatie is 3 maart en de behandeling zou 9 maart zijn. Volgens mij kun je gewoon een presentatie doen en de behandeling even opschorten.

De heer Soy: Voorzitter, daar ben ik het niet mee eens. Als ik het zou mogen toelichten?

De voorzitter: Nou, ik zal even op dit punt zou ik toch het voorstel van de griffier wel willen volgen in elk geval. Omdat ik vind het in ieder geval zinvol dat we enige zicht hebben in wanneer dan het effect op het radargebeuren, wanneer dat de brief van Rijkswaterstaat er is voordat we op 3 maart een presentatie zouden hebben en misschien pas in juni, ik weet het niet, het advies van het college kunnen verwachten. Dan ligt dat echt te ver uit elkaar. Dus ik zou dat meer bij elkaar willen houden en het advies van de griffier hier willen volgen voor de termijnagenda.

De heer Kleinpaste: Oké, het zij zo.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Ja. Nou, ja. Dus kan de commissie zich hierin vinden en daarmee ook in de gewijzigde termijnagenda? Alle opmerkingen zijn gehoord. Ook de suggesties om een bespreking ook te voorzien van het nodige beeldmateriaal. Dat betekent dat we de termijnagenda hebben gehad, of in ieder geval de opmerkingen daarbij. De heer Kuhlmann heeft nog een punt met betrekking tot de termijnagenda. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u wel voorzitter. Voor wat betreft de staart. Ik hoorde u eerder zeggen dat het gesprek daarover in de commissie op 16 september onderbroken zou zijn. In de notulen staat iets anders. Namelijk dat het onderwerp is beëindigd. Dat de bespreking is beëindigd lees ik. Dus dat strookt niet volgens mij met wat ik u zojuist hoorde zeggen. Dus ik snap eigenlijk niet waarom het zonder dat daar geen meerderheid voor is om het opnieuw te bespreken, om het opnieuw te agenderen.

De voorzitter: Ja, uw punt is helder. Ik denk dat het beeld daarvan verschild. Zou ik de heer Den Boer mogen vragen, de griffier mogen vragen, om dit punt nog even toe te lichten?

De heer Den Boer: Ja, dat mag. Ik heb de notulen er niet woordelijk op nageslagen, maar ik heb wel even gekeken naar hoe het besluit in het raadsinformatiesysteem staat van 16 september vorig jaar. En daar had ik in ieder geval de conclusie aan verbonden dat de bespreking toen nog niet was afgerond. De bespreking was gestart en toen is door een aantal fracties aangegeven: ja, om de bespreking goed te kunnen vervolgen willen we graag eerst de reactie van het college hebben op een aantal punten. Nou, die reactie ligt er nu. Dus dan is de vervolgstap om die bespreking dan weer voort te zetten.

De voorzitter: Ja. Dat lijkt me voldoende. Dank u wel. De heer Kuhlmann, dank u wel voor deze vraag om verduidelijking.

De heer Kuhlmann: Nou ja, volgens mij zijn we er niet, want volgens mij zijn de notulen duidelijk. Daar staat, ik zal het citeren. Zodat we de bespreking beëindigen op dit punt. Dat lijkt me toch duidelijk.

De voorzitter: Ja, de heer Kuhlmann, in de notulen kan worden opgenomen dat het voor die avond beëindigd is, maar ik zou het even willen laten bij datgene door de griffier aan de hand van de besluitenlijst naar voren is gebracht. En daarmee plannen we de vervolg RIP visie staart in op 9 maart in de termijnagenda.

Tenslotte

12. Rondvraag

De voorzitter: Ik zou nu willen gaan naar de rondvraag. Punt 12 van de agenda. Zijn er rondvragen te vragen? Nee. Dan gaan we naar de sluiting. Agendapunt 13.

De heer Kleinpaste: Voorzitter, ik typte graag.

De voorzitter: Ja, ik zie hem nu. En daarna ook nog de heer Van der Meer. De heer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ja, voorzitter. Dat haakt toch een beetje aan op wat de heer Kuhlmann inbrengt. Ik zou toch nog een keer willen stilstaan bij hoe wij agenderen. Want ik snap ook de reactie van de heer Van der Meer de vorige commissie. Ik snap nu ook de reactie van de heer Kuhlmann. Die staan haaks op elkaar. Dan moeten we blind varen op hoe we het interpreteren met elkaar. Wij gaan over onze agenda. Dat betekent dat wij het in de commissie volstrekt helder moeten doen. En als er een misverstand over bestaat of als de formulering niet duidelijk is, dan doen we het met elkaar niet goed.

De voorzitter: Ik zie het als een goed punt. Sowieso wat we ons als commissie gewoon moeten aantrekken en waar we moeten verbeteren. Helemaal waar. Laten we dat doen. De heer Van der Meer wilde ook nog wat toelichten, ik denk op dit punt. De heer Van der Meer, of een rondvraag.

De heer Van der Meer: Nee, een heel ander punt, mevrouw de voorzitter. Wij vergaderen al lange tijd voor mijn ervaring eigenlijk al een jaar digitaal voortdurend met elkaar. Dat maakt de informele communicatie extra moeilijk. Ik heb al eens eerder een beroep gedaan wat ik nu wil herhalen op de collega's. Om op e-mails en dat soort berichtgeving te reageren. Al was het maar met de mededeling dat je er even niet aan toekomt. Ik heb mede namens mevrouw Klein-Hendriks kort geleden een mail gestuurd aan een aantal collega's en daar is maar door 1 van de raadsleden op gereageerd. Dat vind ik jammer voor de voortgang van het proces. Iedereen mag doen wat die wil en zich besluiten om ergens niet op te reageren, maar graag aandacht voor de e-mail en het niet simpelweg negeren. Is een beroep op de collega's.

De voorzitter: Dank u wel. U vraagt aandacht inderdaad voor de mail die u rondgestuurd heeft en of mensen daar eventueel op kunnen reageren zodat u verder kan daarmee.

13. Sluiting

De voorzitter: Ik wilde daarmee afsluiten. Reageren op rondvragen wordt wat ingewikkeld, de heer Kleinpaste. En ik wilde graag de vergadering voor vanavond sluiten. Ik dank u wel voor uw uithoudingsvermogen en graag tot de volgende keer.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 23 maart 2021.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff